

ΜΥΤΙΛΗΝΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΥΜΑ ΣΤΑ ΝΗΣΑΚΙΑ ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ Β'.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

Ἄριστόβουλος Δ. Χρηστίδης
Ἱερὰ Μητρόπολις

ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ

Γέρας

Ἀρχιμανδρίτης Θεόκλητος

Πλωμαρίου

Ἀρχιμανδρίτης Ἰάκωβος Μαλιωρὸς

Ἀγιάσου

Πρωτοπ. Νικόλαος Παπουτσέλης

Ἀντίσσης

Αἰδ. Μιχαὴλ Ἐρσοτέλος
Ἀριστοτέλης Χ' Γεωργίου

Καλλονῆς

Θεμιστοκλῆς Καραμάνος

Μηθύμνης

Ἐμμανουὴλ Φιλίππου

Μεσοτόπου

Χοῆστος Βουρνᾶζος

Ἄγρας

Ἀνδρέας Οὐζουνέλλης

Πέτρας

Γεώργιος Παπουτσάνης

Βασιλικῶν

Παναγιώτης Κοκκινάκης

Βατούσης

Βασίλειος Οἰκονομίδης

Πολιχνίτου

Ἱεροδ. Νεόφυτος Χριστοδούλου

Μανδαμάδου

Κωνσταντῖνος Μπρὸς

Ἀγίας Παρασκευῆς

Νικόλαος Δούκας

Σιγρίου

Ἀσημάκης Ἡσαΐας

ΑΘΗΝΩΝ

Σπύρος Δρακούλης
Ὀλύμπου 32

Περισσότερι

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

COGO (Κογκὸ)

Michhel J. Zachari
Sokoduru
Dungu Congo Belge

AMERICA

Socratis — Gohn Sachlos
286 Main St
East Haven Conn

Gorge E. Niouglu
16 Ames Ave
N. J.

Homer V. Bagelos
41 St Street Broadway
New York—City

Jone Drakos
105 Asylum St
Hartford Conn

Athan P. Constantinides
70 Erin St
Midletown Conn

TUR KIYE

Stavros Constantinides
Arpasil Cades
Dirtik Sokak 13—15
Eminonu Stampul

Ζητοῦνται ἀντιπρόσωποι
Ἐσωτερικοῦ — Ἐξωτερικοῦ

Αἱ συνδρομαὶ διὰ τὸ πρῶτον ἑξάμηνον
τοῦ Περιοδικοῦ μας εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν
εἶναι προαιρετικά.

⊕ ΜΥΤΙΛΗΝΗ ⊕

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΕΥΛΟΓΙΑ, ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

Κυρίου **ΙΑΚΩΒΟΥ**

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ - ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

ΟΙΚΟΝ. ΣΥΜ. Π. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΑΡΧΙΕΡΑΙΑΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΕΡΕΣΟΥ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΥΛΗΣ

ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΣ Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ - ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

1946 - 1947

ΕΤΟΣ Α΄.

ΤΕΥΧΟΣ 20^{ΟΝ}

«Σήμερον γεννᾶται ἐκ Παρθένου...»

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΞΕΝΗΤΕΥΜΕΝΟΥΣ ΛΕΣΒΙΟΥΣ

ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΕΥΛΟΓΙΑ

Πρὸς τὰ ἀγαπητὰ πνευματικὰ ἡμῶν τέκνα, τὰ διεσπαρμένα ἐν ταῖς εὐλογηθείσαις παρὰ Θεοῦ Ἠνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς ἢ καὶ ἀλλαχοῦ, τὴν ἀπὸ Θεοῦ εὐλογίαν καὶ χάριν.

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ νέου Περιοδικοῦ «Μυτιλήνη» παρεκάλεσεν ἡμᾶς νὰ ἀπευθύνωμεν πατρικὸν χαιρετισμὸν ἐπὶ ταῖς ἐπερχομέναις ἑορταῖς τῆς Εὐσεβείας ἡμῶν πρὸς τὰ ἐξ Ἑρεσοῦ ἐν Ἀμερικῇ εὐρισκόμενα παιδιὰ τῆς. Θεωροῦντες ὡς καθῆκον ἡμῶν τὴν ἐπιτέλεσιν τῆς ἐν λόγῳ παρακλήσεως, ἐπεκτείνωμεν τὸν χαιρετισμὸν ἡμῶν εἰς ἅπαντα τὰ μακρὰν τῆς ἑαυτῶν Πατρίδος ζῶντα πνευματικὰ ἡμῶν τέκνα.

Αἱ ἐπικείμεναι μεγάλαι ἑορταί, συγκεντροῦσαι ἐπὶ τὸ αὐτὸ πρὸς ἑορτασμὸν τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν, καὶ γενικώτερον τῶν Κοινοτήτων, καθιστῶσιν ἐμφανεστέραν τὴν μακρὰν τῆς Πατρώας γῆς ἀπουσίαν τῶν προσφιλῶν συγγενῶν καὶ συμπατριωτῶν, καὶ πρὸς αὐτοὺς στρέφεται ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδιά ὅλων. Ἰδιαιτέρως δὲ ἐν τοῖς ἐσχάτοις τούτοις καιροῖς ἀφ' ἑνὸς ἢ κακοπάθεια καὶ κακοδαιμονία τοῦ λαοῦ μας καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ στοργικὴ καὶ ποικίλη βοήθεια ἀπὸ μέρους τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πεφιλημένων τέκνων τῆς Πατρίδος πρὸς τοὺς ἐν Ἑλλάδι συγγενεῖς καὶ φίλους, κατέστησαν πολλῶ στενωτέρους τοὺς συγγενικοὺς καὶ φιλικοὺς δεσμούς. Οἱ ἐξ Ἑρεσοῦ διὰ τοὺς ἐν Ἑρεσῶ, οἱ ἐκ Πλωμαρίου διὰ τοὺς ἐν Πλωμαρίῳ, οἱ ἐκ Μυτιλήνης διὰ τοὺς ἐν Μυτιλήνῃ, οἱ ἐξ ἄλλων Κοινοτήτων διὰ τοὺς ἐκεῖ, ὅλοι ἐπετέλεσαν καὶ ἐπιτελοῦν δαψιλῶς τὸ πρὸς τοὺς πάσχοντα ἀδελφοὺς ἱερὸν αὐτῶν καθῆκον, καὶ εἶναι ἄξιοι τῆς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης ὅλων τῶν εὐεργετουμένων ἀδελφῶν.

Χαιρετίζοντες πάντας πατρικῶς καὶ ἐπικαλούμενοι ἐπὶ πάντας τὴν Θεϊκὴν εὐλογίαν, εὐχόμεθα, ἵνα τὰς ἐπὶ θύραις ἑορτάς διέλθητε ἐν ὑγείᾳ καὶ ἑορτάζητε εἰς ἔτη ὅ,τι πλεῖστα, τὸ δὲ ἀνατέλλον νέον ἔτος ἀποδώσῃ δικαιοσύνην εἰς τὴν ἀγαπητὴν Πατρίδα καὶ ἀποβῆ δι' ἓνα ἕκαστον ἐξ ὑμῶν φερὸν χαρᾶς καὶ εὐτυχίας.

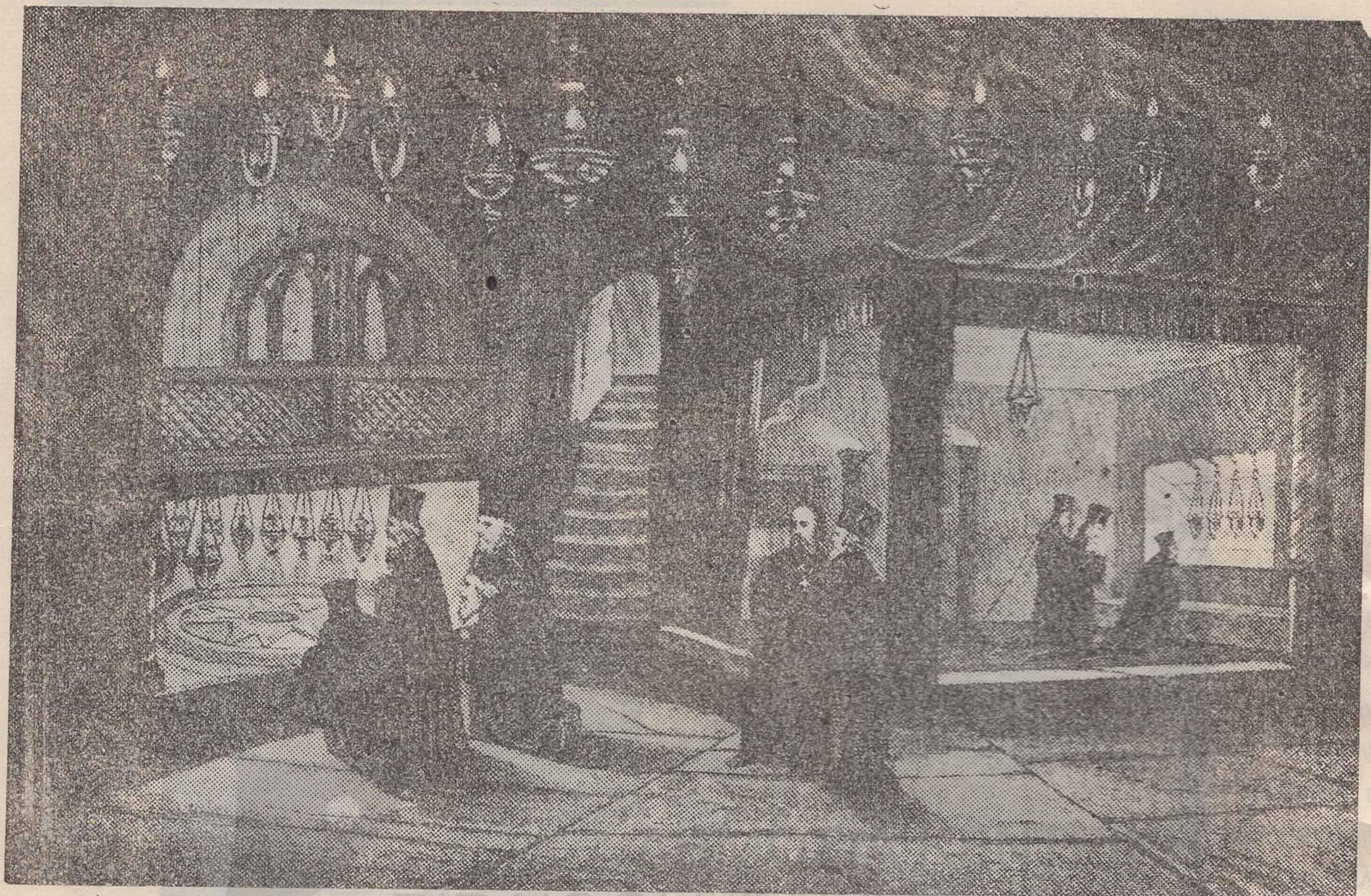
Ἐν Μυτιλήνῃ, τῇ 10ῃ Δεκεμβρίου 1946

Διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης

Ὁ Μητρώος Ἐπίσκοπος

Η Α. Σ. Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ Κ. Κ. ΙΑΚΩΒΟΣ

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΣΠΗΛΑΙΟΝ

“ Ἄς μεταφέρωμεν τὸν νοῦν μας ἐν τῷ περιφανεῖ τῆς Βηθλεὲμ Σπηλαίῳ. Ὁ δρακί τὴν πᾶσαν ἔχων κτίσιν, ἐν τῷ σπηλαίῳ τούτῳ ἐγεννήθη ἐκ τῆς Παρθένου, ὁ τῇ οὐσίᾳ ἀναφῆς ἐνταῦθα καθάπερ βροτὸς ράκει ἐσπαργανώθη, ὁ στερεώσας τοὺς οὐρανούς πάλαι κατ’ ἀρχὰς ἐνταῦθα ἐν φάτνῃ ἀνεκλίθη. Ἡ ὑπὲρ τοὺς πεντήκοντα αἰῶνας ἐν τῷ σκότει τῆς θρησκευτικῆς ἀγνοίας περιπλανωμένη ἀνθρωπότης ἐνταῦθα κατὰ πρῶτον εἶδεν ἀνατέλλον τὸ αἶδιον καὶ ἀνέσπερον ἐκεῖνο φῶς, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον, ὁ τῆς μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, ὁ θαυμαστὸς σύμβουλος, ὁ πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, ἐντεῦθεν κατὰ πρῶτον εὐηγγελίσατο τῷ κόσμῳ τὴν ἐπὶ γῆς εἰρήνην καὶ τὴν ἐν ἀνθρώποις τοῦ Προαιωνίου εὐδοκίαν, ἡ δὲ κτίσις, τέλος, ἐν τῷ σπηλαίῳ τούτῳ εἶδε τελεσθὲν τὸ παραδοξότερον καὶ μοναδικώτερον τῶν μυστηρίων. Θεὸς ἦν τὸ τεχθὲν, ἡ δὲ μήτηρ Παρθένος! τί μείζον ἄλλο καινὸν εἶδεν ἢ κτίσις;

Ἡ ἀνάμνησις τοῦ θείου τῆς Βηθλεὲμ Ναοῦ συγκινεῖ τὴν ψυχὴν τοῦ Χριστιανοῦ ὅταν ἀναπολήσῃ τις τὴν σκηνὴν τῆς Γεννήσεως τοῦ Θεανθρώπου, μὲ τὸν ἀστέρα ὑπερθεῖν τοῦ σπηλαίου ἱστάμενον, τὴν συνοδείαν τῶν Μάγων δῶρα προσκομιζόντων καὶ τὴν χορείαν τῶν Ἀγγέλων ψαλλόντων τὸ

«Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία». Πληροῖ θάμβους καὶ σεβασμοῦ, κλέους ἐθνικοῦ καὶ θρησκευτικῆς δόξης ἢ φωτεινῆ καὶ μεγαλοπρεπῆς αὕτη ἀπεικόνισις εἰς τὴν καρδίαν τῶν πιστῶν.

Τὸ Ἅγιον Σπήλαιον, ὅπου ἐγεννήθη ὁ Κύριος ἡμῶν, εὐρίσκεται ἐν τῷ Ναῷ τῆς Βηθλεέμ, κάτωθεν τοῦ ἱεροῦ, ὅπερ ἀνήκει εἰς τοὺς Ὁρθοδόξους. Ἀπέναντι ἀκριβῶς, εἰς ἀπόστασιν τριῶν βημάτων, εὐρίσκεται ἡ Ἁγία Φάτνη, ἀνήκουσα εἰς τοὺς Λατίνους. Τὸ Σπήλαιον τῆς Γεννήσεως, μήκους 12 μ. 40), πλάτους 3 μ. 9) καὶ ὕψους 3 μ., φωτίζεται ὑπὸ 35 λυχνιῶν. Τὸ ἔδαφος καλύπτεται διὰ μαρμαρίνων πλακῶν, ὡς καὶ τὰ τοιχώματα. Ὑπὸ τὸ ἡμέτερον θυσιαστήριον φαίνεται ἀστήρ ἀργυροῦς, ἐφ' οὗ γέγραπται λατινιστί: «ἐνταῦθα ἐκ τῆς Παρθένου Μαρίας ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς Χριστός». Ἀνωθεν δὲ τοῦ τόπου τούτου εἶναι ἡ Ἁγία Τράπεζα, ἔνθα λειτουργοῦσιν οἱ Ὁρθόδοξοι.

Ἡ ἐκκλησία τῆς Βηθλεέμ ἀκοδομήθη ἐπὶ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, ἡ δὲ Μήτηρ αὐτοῦ Ἑλένη, ἐφιλοτιμήθη ἵνα τὸν τόπον τοῦτον, ἔνθα ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς Χριστός, κοσμήσῃ καὶ λαμπρύνῃ διὰ τῶν πολυτιμωτέρων ἐκ χρυσοῦ καὶ πολυτίμων λίθων κειμηλίων. Κατὰ δὲ τὴν ἐπὶ Μανουήλ τοῦ Κομνηνοῦ γενομένην ἐπισκευὴν τῆς ἐκκλησίας τῆς Βηθλεέμ, ὁ τόπος οὗτος ἦν ὅλως κεκοσμημένος, ὡς καὶ ἡ λοιπὴ ἐκκλησία, μὲ μωσαϊκὸν λαμπρότατον, τὸ ὁποῖον παρίστανε τὸ γεγονός τῆς Γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἰωάννης ὁ Φωκᾶς ἐν τῷ περὶ τῶν Ἁγίων Τόπων συγγράμματι αὐτοῦ κατέλιπεν ἡμῖν περιγραφὴν ὠραιοτάτην τῆς ἐκ μωσαϊκοῦ ταύτης εἰκόνας. «Ἐν τῇ ἀψίδι, λέγει, τῷ κατ' ἐξοχὴν τόπῳ τοῦ Μυστηρίου, παρίστατο ἡ Παρθένος κατακεκλιμένη ἐπὶ κλίνης, ἔχουσα τὴν μὲν κεφαλὴν ἐστηριγμένην ἐπὶ τῆς δεξιᾶς χειρός, τὸν δὲ ἀγκῶνα ταύτης ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς· βλέπουσα τὸν υἱὸν τῆς, φανερῶνει τὴν ἀγνὴν αὐτῆς χαρὰν διὰ τε τοῦ μειδιάματος τῆς φυσιογνωμίας καὶ διὰ τοῦ χρώματος τῶν παρειῶν. Καὶ τοῦτο, διότι ἐκεῖνη, ἥτις ἐκρίθη ἀξία συλλήψεως ὑπερφυσικῆς, ἐξηρέθη καὶ τῶν φυσικῶν ὠδίνων κατὰ τὸν τοκετόν· διὰ τοῦτο τὸ πρόσωπόν τῆς δὲν εἶναι οὔτε ὠχρὸν οὔτε ἠλλοιωμένον».

Αὐτὸ εἶναι τὸ Σπήλαιον, ἐν ᾧ ἐγεννήθη ὁ Μέγας Ἠγούμενος. «Καὶ σύ, Βηθλεέμ, γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ». (Μιχ. 5, 1).

ΣΟΦΑΙΓΝΩΜΑΙ

Ἡ καλειτέρα συζυγικὴ ἁρμονία πραγματοποιεῖται, ὅταν καὶ οἱ δύο σύζυγοι ἔμαθαν νὰ εἶναι ἠσώφρονες, δηλαδὴ νὰ ἔχουν ἐγκράτειαν γλώσσης καὶ θυμοῦ.

Εὐσέβιος

Ὅσον τὸ σῶμα θάλλει, τοσοῦτον ἡ ψυχὴ λεπτύνεται, καὶ ὅσον τὸ σῶμα λεπτύνεται, τοσοῦτον ἡ ψυχὴ θάλλει.

Ὅσιος Δανιὴλ

Μεγίστη βοήθεια διὰ τοὺς ἀτυχοῦντας εἶναι ἡ ἐλπίς τῆς μεταβολῆς τῶν πραγμάτων.

Γρηγόριος Θεολόγος

“ΜΗ ΦΟΒΕΙΣΘΕ...”

Δέν είναι ὁ ἄνθρωπος συνηθισμένος νὰ βλέπη ἓνα τόσον μεγάλο καὶ ἐκτυφλωτικὸν φῶς, ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ποῦ «ἐφοβήθη» νὰ ἀντικρύσῃ — ἔνοχος πλέον — τὸ πρόσωπον τοῦ Θεοῦ καὶ «ἐκρύβη». Νομίζει ὅτι εἶναι ἀσφαλέστερος μέσα εἰς τὴν σκιάν ποῦ προκαλεῖ ἢ ἀπουσία τοῦ Θεοῦ καὶ πολλάκις προπαθεῖ τὴν σκιάν αὐτὴν νὰ τὴν αὐξάνῃ, μέχρις ὅτου εὐρεθῇ αἰφνιδίως μέσα εἰς σκοτάδι ἀπελπιστικόν. Ἔτσι ἐξηγεῖται ὁ κατήφορος ποῦ εἶχε πάρει ἢ προσχριστιανικὴ ἀνθρωπότης γενικῶς, καὶ ἡ ταχύτης, μὲ τὴν ὁποίαν πολλοὶ ἄνθρωποι καὶ εἰς τὴν ἐποχὴν μας βαδίζουν πρὸς τὴν καταστροφήν. Τοὺς ἐνοχλεῖ τὸ «φῶς» καὶ τρέχουν ὅσον ἤμποροῦν ταχύτερα διὰ ν' ἀποφύγουν τὴν ἐνόχλησίν του.

«Μὴ φοβεῖσθε» ὅμως διὰ τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ ἄγνοιαν αἰσθάνονται αὐτὴν τὴν ἐνόχλησιν καὶ μὲ εἰλικρίνειαν ζητοῦν ν' ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὸ σκοτάδι, ποῦ ἡ νοσηρὰ των κατάστασις, ὀλοὸν καὶ πυκνότερον, τοὺς δημιουργεῖ. Τέτοιοι ἦσαν οἱ ἀγαθοὶ βοσκοὶ τῆς Βηθλεέμ, τοὺς ὁποίους «περιέλαμψε» τὸ φῶς τῆς «δόξης τοῦ Κυρίου» καὶ ναὶ μὲν «ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν», ἀλλ' ὅμως ὠδηγήθησαν καὶ «ἦλθον σπεύσαντες καὶ ἀνεῦρον» τὸν Λυτρωτὴν. Τέτοιοι ἦσαν καὶ οἱ σοφοὶ «μάγοι», ποῦ ἐξεκίνησαν ἀπὸ τὴν μακρινὴν των Πατρίδα, διὰ νὰ μάθουν «ποῦ ἐστὶν ὁ τεχθεὶς βασιλεύς», περιεπλανήθησαν ἀρκετὰ εἰς τὴν ὁδοιπορίαν των καὶ ἐκινδύνευσαν ἴσως, οὐκ, ὀλίγον ἀπὸ τὸν καχύποπτον Ἡρώδη, ἀλλ' ὅμως ἐφάνη πάλιν «ἀστήρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ Ἀνατολῇ» καὶ «προῆγεν αὐτούς, ἕως ἐλθῶν ἔστη ἐπάνω, οὗ ἦν τὸ παιδίον».

«Μὴ φοβεῖσθε» πλέον. Τὸ φῶς δὲν θὰ τυφλώνη ἐκείνους, ποῦ θέλουν νὰ τὸ ἀτενίσουν μὲ καθαροὺς ὀφθαλμούς. Ἄλλοτε ὑπῆρχεν ἡ τρομερὰ ἀπειλὴ τοῦ Θεοῦ, «οὐ μὴ ἴδῃ ἄνθρωπος τὸ πρόσωπόν μου καὶ ζήσεται», τὴν ὁποίαν ἤκουσεν ὁ Μωϋσῆς, ὅτε ἤθελε νὰ ἴδῃ τὴν δόξαν τοῦ Κυρίου. Ἀλλ' αὐτὴ ἡ ἀπειλὴ δὲν ἰσχύει πλέον δι' ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι εἰς τὸ «παιδίον» τῆς Βηθλεέμ ἀναγνωρίζουν τὸν «Σωτήρᾶ» των, τὸν ἴδιον τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος εἶπεν «ὁ ἑώρακὼς ἐμὲ ἑώρακε καὶ τὸν Πατέρα».

«Μὴ φοβεῖσθε, ἰδοὺ γὰρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἣτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ, ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτήρ, ὃς ἐστὶ Χριστὸς Κύριος, ἐν πόλει Δαυΐδ... βρέφος ἐσπαργανωμένον, κείμενον ἐν φάτνῃ» (Λουκ. β' 10-13).

Χριστιανέ, αἰσθάνεσαι σήμερον αὐτὴν τὴν χαρὰν;

E. Γ. Μ.

ΑΛΗΘΕΙΕΣ

Ὅπως τὰ ἄνθη στολίζουν τὴ γῆ καὶ τὰ ἄστρα τὸν οὐρανό, ἔτσι αἱ Ἀθηναὶ κοσμοῦν τὴν Ἑλλάδα καὶ ἡ Ἑλλὰς τὴν Οἰκουμένην.

(Herders Webersetzung)

Εἴμαστε ὅλοι Ἕλληνες: Οἱ Νόμοι μας, οἱ Τέχνες μας, ἡ Θρησκεία μας, ἡ Φιλολογία μας, ἔχουν τὴ ρίζα τους στὴν Ἑλλάδα.

(Shelley)

Η ΠΡΟΣΚΟΠΙΚΗ ΖΩΗ ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΜΑΣ

Θ. Χατζηγεώργη, Γυμνασιάρχου

Ὁ Προσκοπισμὸς ἀριθμεῖ 35 χρόνων ζωὴν στὴν Ἑλλάδα καὶ ἐν τούτοις ὁ πολὺς κόσμος ἀγνοεῖ ἀκόμη τὴν πραγματικὴ σημασία καὶ τὴν ἀξία τοῦ ὠραίου τούτου θεσμοῦ, ποὺ ἔχει πιά κατακτήσει τὸν κόσμον ὁλόκληρον. Ἀπὸ ἀδιαφορία βέβαια καὶ ἐπιπολαιότητα. Δὲν ὑπάρχει σήμερα κράτος μικρὸ ἢ μεγάλο, πολιτισμένο ἢ καθυστερημένο, ποὺ δὲν ἔχει ἀναπτύξει τὴν προσκοπικὴν ἰδεολογία καὶ δὲν ἔχει ἐνδιαφεροθῆ, ἀλλοῦ περισσότερο καὶ ἀλλοῦ ὀλιγώτερο, γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ Προσκοπισμοῦ. Εἶναι ὀργάνωσις, σωμάτειον, ἐταιρεία, σύλλογος; Εἶναι λίγο ἀπὸ ὅλα αὐτά, ἀλλὰ κυρίως δὲν ὁμοιάζει με τίποτε ἀπὸ αὐτά. Εἶναι **σύστημα ἀγωγῆς** με ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν διάπλασιν τοῦ χαρακτήρος, τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἱκανοτήτων καὶ τῶν κλίσεων τοῦ παιδιοῦ, τὴν παρασκευὴν γερῶν ὀργανισμῶν, ἱκανῶν νὰ ἀντιμετωπίζουσι τὴν ζωὴν ὑπὸ οἵανδήποτε μορφῆν — καλὴν ἢ κακὴν — καὶ ἂν τοὺς παρουσιασθῆ, καὶ ἢ μετὰδοσις γνώσεων πρακτικῶν, ἀλλὰ πολὺ ὠφελίμων καὶ ἀπαραιτήτων γιὰ κάθε ἄνθρωπον, με βάσιν καὶ ἀφετηρίαν τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τὴν θρησκείαν, πρὸς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους καὶ τὴν **ἀγάπην πρὸς πάντα ἄνθρωπον**, γιὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν καὶ τὴν βοήθειαν τοῦ ὁποίου διδάσκεται ὁ πρόσκοπος νὰ εἶναι **πάντα ἔτοιμος καὶ πρόθυμος**. Καὶ τὰ ἐπιτυγχάνει ὅλα αὐτὰ χωρὶς νὰ κουράζῃ, νὰ καταπονῆ τὸ πνεῦμα, ἀλλὰ με ἓνα **δικό του σύστημα**, πολὺ σύμφωνο καὶ ταιριαστὸ με τὴν παιδικὴν ἡλικία, καὶ τὸ σύστημα αὐτὸ εἶναι τὸ **παιχνίδι**, τὸ γέλιο καὶ τὰ τραγούδια, ἢ χαρὰ τοῦ ὑπαίθρου καὶ τῆς ζωῆς· λέγει τὸ προσκοπικὸν τραγούδι: «Νὰ ἡ ζωὴ, ποὺ δὲν τὴν νοιώθει, ὅποιος δὲν ἔζησε μαζί μας, ὅποιος δὲν εἶδε τὴ ζωὴ μας πάνω στὰ ψηλὰ βουνά», δι' αὐτὸ καὶ ὁ μεγάλος φίλος τῶν παιδιῶν, ὁ ἰδρυτὴς τοῦ θεσμοῦ Μπάντεν-Πάουελ, ὠνόμασε τὸ ὅλον σύστημα **προσκοπικὸν παιχνίδι**. Διαιρεῖται ὁ Προσκοπισμὸς σὲ δύο στάδια. Ὁ **Λυκοπουλισμὸς** καὶ τὰ **λυκόπουλα** γιὰ τὴ μικρὴ ἡλικία. Ὁ Προ-

σκοπισμὸς καὶ οἱ πρόσκοποι γιὰ τὴν μεγαλύτερη ἡλικία. Τὸ περίφημο βιβλίον τοῦ μεγάλου Ἀγγλοῦ συγγραφέως, τοῦ Ρ. Κίπλιγκ, **«ὁ Μόγλης»**, με τὰς ὠραίας περιγραφὰς τῆς ζωῆς τῶν ζώων τῆς ζούγκλας, ἐχρησίμευσεν ὡς ἐμπνευστὴς καὶ βοήθημα γιὰ τὴ θεμελίωσιν τοῦ Λυκοπουλισμοῦ.

Στὴ Μυτιλήνη ἰδρύθη ὁ Προσκοπισμὸς τὸ 1912—13 ἀπὸ τὸν πρῶτον τότε Στρατιωτικὸν Διοικητὴν καὶ Γενικὸν Ἐφορον τοῦ Σώματος τῶν Ἑλλήνων Προσκόπων Κωνστ. Μελᾶν. Ὅπως ὅλα στὴν ἀρχὴ μᾶς ἐνθουσιάζουν, ἀλλ' ὕστερα γρήγορα μαραίνεται καὶ ξεθυμαίνει ὁ ζήλος μας, ἔτσι καὶ ὁ Προσκοπισμὸς στὸ νησί μας ἔδειξε μιὰ ἀνθησὴν μεγάλη στὰς ἀρχάς, ἀλλ' ὑπέστη ὕστερα κλονισμοὺς καὶ περιόδους καταπτώσεως.

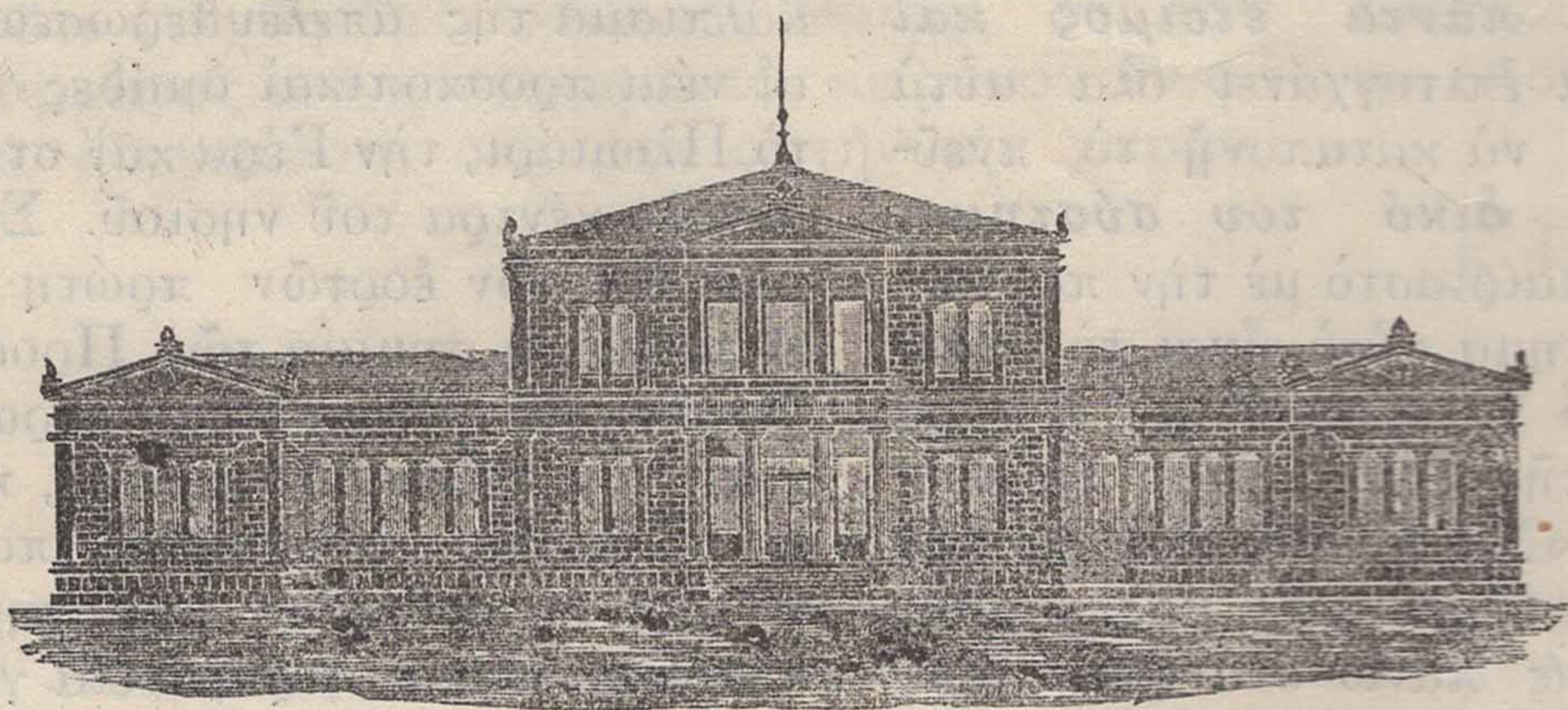
Ἀλλὰ ὅπως κάθε ἰδέα μεγάλη ὅσα καὶ νὰ ὑποστῆ, ὅτι καὶ ἂν πάθῃ, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ἐπικρατήσῃ καὶ νὰ ἐπιβληθῆ, ἔτσι καὶ ὁ Προσκοπισμὸς, ὡς ἰδέα ἐθνικοφελῆς καὶ κοινωφελῆς, εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ νησιοῦ μας, εὐθὺς μετὰ τὴν κατοχὴν ἀνεπτέρωθη καὶ ἀνεπήδησε καὶ ἀνεγεννήθη, ὅπως ὁ **φοῖνιξ**, τὸ μυθικὸ πουλί, ποὺ ἀπὸ τὴν τέφρα του ἀναγεννᾶται καὶ ποὺ εἶναι καὶ σύμβολον τοῦ Προσκοπισμοῦ. Εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τῆς ἀνασυντάξεως αὐτῆς καὶ ἡ Μυτιλήνη. Εὐθὺς μετὰ τὸ πρῶτον σάλπισμα τῆς ἀπελευθερώσεως, ἀεπήδησαν αἱ νέα προσκοπικαὶ ομάδες στὴν Μυτιλήνη, τὸ Πλωμάρι, τὴν Γέρα καὶ στὰ περισσότερα μεγάλα κέντρα τοῦ νησιοῦ. Στὰς παρελάσεις τῶν ἐθνικῶν ἑορτῶν πρώτη καὶ τιμημένη κυματίζει ἡ σημαία τῶν Προσκόπων, ἢ βραβευμένη μετὰ τὸ παράσημο στρατιωτικῆς ἀξίας κατὰ τὸν περασμένο πόλεμον, καὶ οἱ εὐσταλεῖς καὶ εὐέλπιδες πρόσκοποι παρελεύθουν με καμάρι κατὰ ομάδας καὶ σχηματισμοὺς, γεμάτοι χαρὰ καὶ περιφάνεια γιὰ τὴν ἀναβίωσιν τοῦ ὠραίου θεσμοῦ των. Αἱ θεωρεῖται κατασκηνώσεις τοῦ περασμένου καλοκαιριοῦ, καὶ κυρίως ἡ τελεία καὶ ἐπιτυχὴς ἀπὸ πάσης πλευρᾶς προσκοπικὴ κατασκήνωσις στὸν πευκῶνα τῆς Νεαπόλεως, ποὺ διήρκεσε δύο μῆνας σωστούς, ὑπῆρξε πραγματικὸν σχο-

λειον ἠθικῆς καὶ ἐθνικῆς ἀγωγῆς, ὅπου τὸ παιχνίδι, τὸ γέλιο, ἡ χαρὰ ἢ παιδική, μαζὶ μὲ τὴν προσκοπικὴν διδασκαλίαν καὶ τὴν ὥραϊα ζωὴν τοῦ ὑπαίθρου, ἔδειξαν σὲ ὅσους ἔκαμαν τὴν τιμὴν καὶ τὸν κόπον νὰ τὴν ἐπισκεφθοῦν — καὶ δὲν ἦσαν ὀλίγοι — τί θαυμάσια πράγματα διδάσκει ὁ Προσκοπισμὸς, καὶ πόσον εἶναι πρόσφορος καὶ ταιριαστὸς στὴν παιδικὴ αὐτὴ ἡλικία.

Τὸ Κράτος δίδει σημασίαν μεγάλην στὸ θεσμόν, γιατί ἡ ἀγωγή τῆς νέας γενεᾶς ἐπὶ βάσεων ὑγιῶν, βάσεων ἠθικῶν, βάσεων ἐθνικῶν, εἶναι ἡ ἐλπίδα καὶ ὁ προάγγελος τῆς γενικῆς ἀναδημιουργίας, τῆς ἐξυγιάνσεως τῆς Φυλῆς μας ὕστερα ἀπὸ τὸν καιήφορο, ποὺ πῆρε μέσα στὴν ἀνατροπὴν, στὴν ἀναστάτωση καὶ στὴν καταστροφὴν τοῦ φοβεροῦ πολέμου, ποὺ πέρασε ἀπὸ πάνω της. Στὸ πρῶτον Πανελλήνιον Συνέδριον τῶν Περιφερειακῶν Ἐφόρων τοῦ Κράτους τὸν παρελθόντα Ἀπρίλιον, εἰς τὸ ὁποῖον μετέσχε καὶ ὁ γράφων ὡς Περιφερειακὸς τῆς Λέσβου, καὶ τὸ ὁποῖον ἔκαμε τὴν μεγάλην τιμὴν εἰς τὴν Λέσβον, νὰ τὸν ἐκλέξῃ ὡς Πρόεδρον τοῦ Συνεδρίου, ἐμελετήθησαν ἐν ἐκτάσει καὶ προσοχῇ ὅλα τὰ ἀπασχολοῦντα τὸν θεσμὸν ζητήματα καὶ τὰ πορίσματα αὐτοῦ, περιβαλλόμενα τώρα μὲ τὸ κῦρος Νόμων, πρόκειται νὰ διευκολύνουν καὶ ἐνισχύσουν τὸν θεσμὸν καὶ τοὺς προθυμομένους

νὰ ἐργασθοῦν διὰ τὴν ἐξάπλωσιν καὶ τελειοποίησιν αὐτοῦ.

Ἄλλὰ, γιὰ νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἐξάπλωσις αὐτῆ καὶ ἡ τελειοποίησις ἐνὸς τόσον ὥραϊου καὶ ὠφελίμου καὶ πατριωτικοῦ ἔργου, ἐπιβάλλεται νὰ ἐνδιαφεροῦν, νὰ κινηθοῦν, νὰ ἐργασθοῦν οἱ γονεῖς πρὸ παντὸς καὶ ὅλοι, ὅσοι πονοῦν τὴν Πατρίδα μας καὶ τὴν Φυλὴν μας, νὰ δώσουν ἓνα χέρι βοηθείας καὶ ἐνισχύσεως στὴν προσπάθειά μας αὐτή, νὰ πλημμυρίσῃ ἡ ὑπαίθρος ὅπως καὶ ἡ Μυτιλήνη ἀπὸ ομάδας προσκόπων καὶ ἀγέλας λυκοπούλων, καὶ νὰ σπεύσουν πρόθυμοι νὰ προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των ὡς σ.ελέχη, ὡς ἀξιωματικοὶ τοῦ Σώματος τόσοι καὶ τόσοι νέοι, ποὺ μποροῦν νὰ ἐργασθοῦν χωρὶς νὰ προβάλλεται διαρκῶς ἡ στερεότυπη πρόφασις «δὲν εὐκαιροῦμε», γιατί περισσότερον θὰ ἐταίριαζε νὰ προβάλλεται ἡ δικαιολογία αὐτῆ ἀπὸ τὰ ἤδη διευθύνοντα τὸν Προσκοπισμὸν στὸ νησί μας ἀνώτερα καὶ κατώτερα στελέχη, τὰ ὁποῖα διαθέτουν τὰς ἐλάχιστας ὥρας τῆς ἀναπαύσεώς των ἀπὸ τὸν φόρτον τῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ἐργασιῶν των διὰ τὴν προαγωγὴν τοῦ ὥραϊου ἔργου, τὸ ὁποῖον ἐπιτελεῖ ὁ Προσκοπισμὸς. Ἐμπρός, νέοι, ἔμπρός, γονεῖς. Ὁ Προσκοπισμὸς στὸ νησί μας σᾶς προσκαλεῖ νὰ τὸν ἐνισχύσετε. Θὰ ἐπιτελέσετε πράγματι ἓνα ἐθνικόν, ἓνα ἀνθρωπιστικὸν ἔργον.

Τὸ Γυμνάσιον τῆς Μυτιλήνης.

ΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΗΣ ΛΕΣΒΟΥ

(Δόγος τοῦ κ. Ν. Τσαϊλακοπούλου. Καθηγητοῦ)*

1462. Εἶναι τὸ μοιραῖο γιὰ τὴν Λέσβο ἔτος. Ὀλόκληρη ἢ ἀπεναντινὴ μὲ τὶς δαντελλωτὲς ἀκρογιαλιές τῆς ὄμορφῃ καὶ νοσταλγικῇ Μικρασιατικῇ Γῆ, εἶναι ἤδη στὸν Τοῦρκο σκλαβωμένη. Σκλάβαια κι' ἡ Θράκη, ἡ Ρούμελη καὶ ἡ λοιπὴ Ἑλλάδα. Σκλάβαια καὶ ἡ Κωνσταντινούπολι, κι' ἀπάνω στὸν ἀψηλὸ τῆς Ἀγιάς - Σοφιάς θόλο, ἀντὶς τοῦ ὀλόχρυσου κι' ἀκτινοβόλου Σιαυροῦ, ἡ Ἐρυθρὰ Ἡμισέληνος ἀνυψοῦται. Ὁ τελευταῖος Βασιλεὺς κι' Αὐτοκράτορας τῆς ἄλλοτε ποτὲ πανίσχυρης καὶ τρανῆς Βυζαντινῆς μας Αὐτοκρατορίας, Κωνσταντῖνος ΙΑ' ὁ Παλαιολόγος, ἔχει πέσει ἔμπρὸς στὴν Χρυσόπορτα ἀπὸ τὸν Μάη ἤδη τοῦ 1453, πεθαίνοντας ὅμως σὰν Κόδρος καὶ σὰν Λεωνίδα μὲ θάνατο ἑλληνόπρεπο, Βασιλικὸ καὶ Αὐτοκρατορικόν.

Ἐννέα χρόνια εἶχανε περάσει ἀπὸ τότε καὶ ἰδοὺ τὸν Σεπτέμβρη τοῦ 1462 ἀγωνίζεται κι' ἀμύνεται καὶ ἡ Λέσβος μὲ τὸ κάστρο τῆς τὸ ἱστορικόν, γιὰ τὸ πιὸ τιμημένον καὶ πανάγιο τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἐθνῶν ἀγαθόν, τὴν Λεφθεργιά.

125 πολεμικὰ πλοῖα τοῦ πορθητῆ καὶ ἀπειρός του στρατοῦ ὑπὸ τὶς διαταγὰς τοῦ Βεζύρη Μαχμούτ Πασᾶ τὸ πολιορκοῦνε γερὰ κι' ἐπίμονα καὶ νά, στίς 27 τοῦ ἴδιου μῆνα πέφτει καὶ τὸ τοῦ γαλάζιου καὶ χιλιοτραγουδημένου μας Ἀρχιπελάγους κάστρο, καὶ μαζί του σκλαβώνεται καὶ ὅλο τὸ ποιητικὸ καὶ μαγεμένον Νησί, πού κι' αὐτὸ σιὸ ἐξῆς θὰ ζῆ αἰῶνες ὀλόκληρους τὴν περιφρονεμένη τοῦ λοιποῦ Ἔθνους ζωή!

Ἀλλὰ τὸ Ἔθνος σιὸ διάστημα αὐτό, θερμαινόμενον ἀπὸ τὴν θρησκεία του καὶ ζώντας μὲ τοὺς θρούλους καὶ τὶς παραδόσεις του, μονάχα αὐτό, ἀνάμεσα στὰ ἄλλα σκλαβωμένα στὸν Τοῦρκο ἔθνη τῆς Βαλκανικῆς, πολλὰ φορὲς ἀρπάει σιὸ χέρι πότε τὸ ἀντρίκιο γιαταγάνι, σιὴν στερηά, καὶ πότε τὸ θεριεμένο μπουρλότο στίς θάλασσες, στὰ πέλαγα καὶ στὰ Νησιά, γιὰ νὰ ξαναποχτήσῃ τὴν πολιτικὴν του Ἀνεξαρτησίαν καὶ Λεφθεργιά.

Στὸ τέλος ξεσπᾶ καὶ τὸ θεϊκὸ καὶ τιτανομάχο Εἰκοσιένα καὶ ἡ Ἐλευθερία, ἢ ἀπὸ τὰ κόκκαλα βγαλμένη τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά, παλαίει, ἀγωνίζεται καὶ πολεμᾷ σκληρὰ καὶ πολεμόχαρα ἐπὶ ἑπτὰ ὅλα χρόνια, ἀλλὰ δυστυχῶς μιὰ μονάχα Γωνηὰ βραχώδης, μὲ σπηλιὰς ὅμως λεονταριῶν καὶ φωληὰς ἀετῶν, γλυτώνει ἀπὸ τοῦ Τοῦρκου τὸν ζυγόν.

Καὶ σιὴν Γωνηὰ ἐκείνη τὴ μικρὴ καὶ ἱερὴ δεκαετηρίδες ὀλόκληρες τὰ λιοντάρια καὶ οἱ ἀητοὶ τῆς κοιμοῦνται καὶ ξυπνοῦνε μὲ ἓνα πόθο καὶ μὲ ἓνα τραγούδι, τὸ τραγούδι «γιὰ τὸν ἀδερφὸ τὸν σκλαβωμένον καὶ τῆς Πατρί-

* Ἐξεφωνήθη ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ Μυτιλήνης τῇ 8ῃ Νοεμβρίου 1946 κατὰ τὴν ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Λέσβου ἐπίσημον Δοξολογίαν.

δας τῆ τιμῆ», καὶ περιμένουνε τὸν κατάλληλο καπετάνιο καὶ Ἄρχηγό, πού θὰ τοὺς ὀδηγήσῃ στὸ ὄνειρο τὸ μαγεμένο, στὸν Ναὸ τὸν ἁγιασμένο.

Καὶ τὸν καπετάνιο αὐτὸ τὸν γεννᾷ, τὸν τρέφει καὶ τὸν γαλουχεῖ ἡ λεβεντογέννα Κρήτη, καὶ ἰδοὺ μιὰ μέρα ἱστορική, ὁ νεώτερος Περικλῆς, ὁ γυιὸς τοῦ Ψηλορείτη, φθάνει στὴν «Λεοντογωνηά». Στὰ γαλανὰ τοῦ Ἄρχηγοῦ μάτια ἀντικατοπτρίζονται τῆς Φυλῆς τὰ ὄνειρα καὶ οἱ θροῦλοι οἱ μαγεμένοι.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη πάλιν μεριά τὸν Στρατό μας τὸν διοικεῖ ἓνα ὄνομα θροῦλος καὶ παληὸς ἐθνικός, ὁ Κωνσταντῖνος ὁ Β΄, πού κατὰ τὴν βάφτισή του τὸ μυρῶσαν ἑνὸς μπουρλοτιέρη Κανάρη τὰ χέρια καὶ στὴν κούνια του τὸ νανουρίσαν οἱ Μοῖρες, οἱ πόθοι καὶ οἱ λαχτάρεις τοῦ ἱστορικωτέρου τῶν Ἑθνῶν. Τὸν δὲ Στόλο τὸν διοικεῖ τότε ἓνας ἀπόγονος τῶν Ὑδραίων, ὁ Παῦλος Κουντουριώτης, πού γιὰ ναυαρχίδα του ἔχει τὸ «Ἀβέρωφ», δῶρο ἑνὸς παιδιοῦ τῆς Ἡπείρου μας, πού τὸ Βόρειό της τμήμα στενάζει ἀκόμα κάτου ἀπὸ τοῦ βαρβάρου καὶ αἰμοβόρου Ἀρβανίτη τὸ ποδάρι, γιὰ τὸ ζητεῖ ἀνηθίκων Συνδιασκέψεων τὸ ἄνομο ἐμπορικὸ παζάρι.

Καὶ ἡ Ἑλλάδα μας, ἑνωμένη τότε κι' ὁμονοιασμένη μὲ τὴν τοῦ Συνετοῦ Βασιληᾶ Γεωργίου τοῦ Α΄, τοῦ Βενιζέλου, τοῦ Κωνσταντίνου καὶ τοῦ Κουντουριώτη τετραάδα, πού κι' ἀπὸ τὴν Ἀγία Τριάδα εἶναι εὐλογημένη.

Καὶ νά! ξεσπάει τὸ παρουτοκαπνισμένο 1912 καὶ τὸ κανονίδι ἀχολογáει στὶς στερεῆς καὶ στὶς θάλασσες, καὶ ξαναζωντανεύουν οἱ Μαραθῶνες, οἱ Γρανικοί, οἱ Θερμοπύλες καὶ τὰ Σιδερόκαστρα, οἱ Ἴσσοί, οἱ Γραβιές, οἱ Νάουσες, τὰ Δερβενάκια καὶ τὰ Μεσολόγγια. Τῆς Ἑλλάδας τὰ παιδιὰ ἑνωμένα κι' ἀνδρειωμένα ἐκπορθοῦνε Σαραντάπορα, Γιαννιτσὰ καὶ Μπιζάνια, καὶ στήνουνε τὴν ὑπερήφανη Γαλανόλευκη στὴν Ἡπειρο καὶ στὴν Μακεδονία.

Στὶς 26 δὲ τοῦ Ὀκτώβρη ἀνυψώνουν τὸ πανώρηο τῆς Παιρίδας καὶ σεπτὸ τοῦ Ἑθνους Σύμβολο στὴν Θεσσαλονίκη, μας καὶ τὴν ἔπαρσή του τὴν χαιρετίζουν οἱ νενομισμένες τιμητικὲς βολές τῶν τηλεβόλων τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θάλασσας, ἐνῶ τῆ ἴδια ὥρα οἱ καμπάνες τῶν ἐκκλησιῶν ὅλης τῆς Ἑλλάδας ἤχοῦνε κι' ἐκεῖνες ἀναστάσιμα γιὰ τοῦ Ἑθνους τὸ μεγάλο πανηγύρι, πού ἡ ἀνάμνησή τους σοῦ γιομίζει τὰ μάτια ἀπὸ τῆς συγκίνησης καὶ τοῦ πόνου, γιὰ τὴν σημερινὴ καταντιὰ μας, τὸ δάκρυ.

Τὴν ἴδια ἐποχὴ πού αὐτὰ γίνονται στὴν στερεῆ, καὶ στὶς θάλασσες ὁ Στόλος μας εἶναι κυρίαρχος τοῦ Αἰγαίου, καὶ ἐγκλουβώνει τὸν Τούρκικο μέσ' στὰ Στενὰ καὶ τὸν ἀκινητεῖ.

Τοῦ Στόλου μας τὰ πληρώματα τὰ ἀποτελοῦνε Σαλαμινομάχων, Βυζαντινῆς ἀρμάδας καὶ μπουρλοτιέρηδων ἀπόγονοι, καὶ σὲ δυὸ ναυμαχίες καταναυμαχοῦνε τὸν κατὰ πολὺ ὑπέρτερό τους Τούρκικο στόλο, πού κατασπασμένος καὶ ντροπιασμένος καὶ ὑπὸ τὴν προστασία τῶν ἐπακτίων πυροβολείων, φεύγει στοῦ Μαρμαρᾶ τὰ νερά.

Ἦδη τὸ Ἀρχιπέλαγος καὶ τὸ Αἰγαῖο εἶναι Λέφθερο πιά, καὶ τὰ

Νησιὰ ὕστερ' ἀπὸ τὴν τόση φοβερὴ πού ἐπέρασαν ἀγωνία, στὸ διάστημα πού διεξαγόταν ἡ τῆς Ἑλλῆς ναυμαχία, ἄφοβα ἀναπνέουνε τῆς Λεφθεριᾶς τὸν μοσχοβολᾶτο ἀγέρα.

Καὶ ἰδοὺ! εἶναι ξημερώματα τῆς 8ης τοῦ Νοέμβρη στὰ 1912, πρὶν 34 χρόνια σὰν σήμερα. Ἡ Μυτιλήνη κι' ὅλη ἡ Λέσβος κοιμήθηκε καὶ ξύπνησε τὴν τελευταία τῆς σκλαβιάς τῆς νύχτα. Μέσα στὸν ὀρίζοντα ξεχωρίζουν οἱ σιλουέτες τῶν δοξασμένων τῆς Πατρίδας καραβιῶν καὶ τοῦ «Μαύρη εἶν' ἡ νύχτα» οἱ νότες, πού παιανίζει ἡ Μουσικὴ τοῦ «Ἀβέρωφ», δονοῦνε τὸν ἀγέρα τοῦ Νησιοῦ καὶ ὁ κόσμος κατὰ χιλιάδες τρέχει στὴν προκυμαία.— Τὸ «Χριστὸς Ἄνέστη» ψάλλνεται ἀπὸ ὅλων τὰ στόματα, φιλήματα κι' ἐναγκαλισμοί, καὶ οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν ἤχοῦνε χαρμόсуна καὶ πανηγυρικά!

Καὶ νά, σὲ λίγο τὸ ἀποβατικὸ ἄγημα, μὲ τὶς νενομισμένες τῶν τηλεβόλων τοῦ Στόλου βολές, τὶς κωδωνοκρουσίες τῶν ἐκκλησιῶν καὶ μὲ τὸ παραλήρημα τῆς ἀπερίγραπτης χαρᾶς καὶ μὲ δάκρυα, τὸ Γαλανόλευκο τῆς γλυκιᾶς Πατρίδας Σύμβολο ἀνυψοῦται καὶ στήνεται ἐπάνω στὸ Κάστρο καὶ στὴν θέση τῆς Ἐρυθρᾶς Ἡμισελήνου.

Ἔτσι, λοιπόν, ἀπελευθερώνετο τὸ Νησί μας πρὶν 34 χρόνια σὰν σήμερα καὶ ἔκτοτε ἀποτελεῖ τὸ λαμπρότερο καὶ ὁμορφότερο τῆς Γαλάζιας Πατρίδας στολίδι.

Εἶθε δὲ γρήγορα νὰ γιορτάσουμε τὴν ἔπαρση τῆς Σημαίας μας καὶ στῆς Βορείου Ἡπείρου μας τὰ κάστρα καὶ στὸ ἀψηλότερο τῆς Ροδόπης βουνό, ἀπ' ἐκεῖ πού τὸ Ἑλληνικὸ μάτι θ' ἀγναντεύση καὶ θ' ἀγκαλιάσῃ τὴν Φιλιππούπολι καὶ τὴν Ρωμυλία.

Ζήτω, λοιπόν, ἡ Αἰωνία Ἑλλάς! Ζήτω ὁ Στρατὸς καὶ ὁ Στόλος μας! Ζήτω ἡ Λέσβος!

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Στοῦ παπποῦ τὸ γόνα ἀπάνω
Τὸ παιδάκι ἀποκοιμήθη.
Τώρα πιά τὸ παραμῦθι
Στὸνειρό του τὸ θωρεῖ.

Ἐξω ὁ ἄνεμος ἀλλάζει
Μὲ τὴ νύχτα κούφια λόγια
Καὶ σκορπίζει μοιρολόγια
Γιὰ τὴν πλάση τὴ νεκρή.

Καὶ βουβὸ τὸ χιόνι πέφτει
Καὶ σκεπάζει χῶρες, δάση,
Καὶ σκεπάζει ὅλη τὴν πλάση
Κ' εἶναι ὀλόλευκος καῦμός.

Μ' ἂν τὸ κάθε στὴν ἀγκάλη
Τοῦ θανάτου τώρα γέρνη,
Ζωή, κάπου ἐν Ἄστρο παίρνει
Καὶ γεννιέται ἓνας Θεός.

Δ. Κ. Παλαμᾶς

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μυτιλήνης στην Έρεσό, κατά την επέτειον
έορτην τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, Ἐπισκόπου Κρήτης, τοῦ Ὑμνογράφου.

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟ

Μ. Καλλοναίου

Καρδιά μου, τῆς ζωῆς περνᾶς τὰ μαῦρα μονοπάτια
κι' ὄλο προσμένεις τὸν καιρὸ ὀλίγο φῶς νὰ δῆς,
καὶ θλίβεσαι καὶ δέρνεσαι μὲ κουρασμένα μάτια
γιὰ τὸνειρο πὺλὸν χάθηκε στὰ μάγια μιᾶς αὐγῆς.

Μὰ τᾶχα δὲ στοχάστηκες πὼς οἱ γιορτὲς περνοῦνε
κι' οἱ πειὸ τρελλὲς τῆς νιότης μας λαχτάρες βιαστικά,
κι' ἂν τὰ πουλιὰ μιὰν ἄνοιξι στὰ πρωτινὰ γυροῦνε,
τὰ χρόνια, πὺλὸν πεθαίνουνε, δὲν ξανανοιώνουν πιά...

Καινούργιες μέρες πρόβαλαν στὸ δρόμο τῆς ζωῆς
κι' ὄλα γελοῦν ἀπὸ χαρὰ κι' ὄλα πετοῦν σιμὰ σου!
Εὐπνα καὶ σύ, φτωχὴ καρδιά, καὶ γιόρταζε, πρὶν δῆς
μιὰ μέρα στὸν καθρέφτη σου κάτασπρα τὰ μαλλιά σου.

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΣΤΗΝ ΞΕΝΗΤΕΙΑ

Νέα Ὑόρκη, Δεκέμβριος, ἀεροπορικῶς, διὰ τὴν «Μυτιλήνην»

Χριστούγεννα καὶ Πρωτοχρονιά στὰ ξένα. Μάτην νοσταλγικὰ πετᾶ ἡ γοργόπτερος φαντασία στὰ περασμένα μεγαλεῖα, στ' ἁγιασμένα ἐκεῖνα ἐδάφη τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος, ὅπου τὸ λῆκρον, ἡ πατρικὴ ἐστία καὶ στέγη, ὁ νυμφών, τῆς μητρὸς ὁ κόλπος, τῆς συμβίας ἡ ἀγάπη καὶ τῆς κόρης ἡ ψυχὴ μᾶς ἀναμένει ὀρθάνοικτος καὶ ζεστὴ σὰν τὴν λαμπαδιασμένη γωνία τοῦ σπιτιοῦ. Ὅσον σκεπτικιστὴς καὶ ἂν εἶναι ὁ Ἕλληνας, ὅσον καὶ ἂν ἀποστραγγισθῇ τῆς φιλοπατρίας ἡ ἰκμάς, καὶ ὅσον καὶ ἂν ἀποκουσταλλωθῇ στοῦ ρεαλισμοῦ τὴν ἐξέλιξιν, ὅσον καὶ ἂν ἀποροροφηθῇ καὶ ἐξαμερικανισθῇ, στὰς ἐορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ τῆς Πρωτοχρονιάς ἐξυπνᾷ ἡ ψυχὴ του, ἀναπηδᾷ ἡ φαντασία του καὶ λαχταρᾷ τὴν Ἑλλάδα τὴν γενέτειραν, τὴν μεγαλοῦπολιν κοιτίδα ἢ τὴν πτωχικὴν πολίχνην τοῦ μικροῦ χωριοῦ του. Ἐνθυμεῖται τῆς πρώτης νεότητός του τὰς ἀναμνήσεις καὶ ἀμερίμνους ὀπτασίας, χρυσῆς ζωῆς τὰ εἰδυλλιακὰ ἐπεισόδια, τὰς ἐορτὰς στοῦ πατρικὸ ἐὺλογημένο σπιτάκι του μὲ τοὺς σεβαστοὺς πάππους, τοὺς γονεῖς, τοὺς στοργικοὺς ἰδικούς του ἐκεῖ κάτω στὴν Ἑλλάδα..., στὴν Πατρίδα μας. Ἀναζητεῖ τὰς ἀναμνήσεις τῶν κωδωνοκρουσιῶν τῶν Ἱερῶ Ναῶν, τὰς σεμνὰς καὶ κατανυκτικὰς τῶν Ἱερέων καὶ Ἀρχιερέων μας τελετουργίας, ἰδίως δέ, ἐὰν κάποτε παρέστη καὶ εἰς τοιαύτας, εἰς ἃς ἐχωροστάτει ὁ δημιουργικὸς εἰς ἔργα καλλιμάρμαρα καὶ πνευματικὰ Σεβασμιώτατος Ἀρχιερεὺς μας κ. κ. Ἰάκωβος.

Ὅλα αὐτὰ εἰς ἕξαρσιν νοσταλγικὴν κρατοῦν τὸν ξενητευμένον Ἕλληνα, καὶ δὴ τὸν Λέσβιον, ποὺ κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς τὰς μεγάλας τῆς θρησκείας μας τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ψυχὴν του τὴν μεταφέρουν εἰς τὸ χωριουδάκι ἢ εἰς τὴν πόλιν τοῦ μαγευτικοῦ μας Νησιοῦ.

Ἐδῶ θαμβὰ καὶ ἄνοστα καὶ ἄχαρα ὅλα. Παντοῦ φενάκη! σπατάλη! Πόσον ἡ ψυχὴ μας χρόνια τώρα δὲν νοσταλγοῦσε νὰ ἤμεθα στὴν Ἑλλάδα, στὰς Ἀθήνας ἰδιαιτέρως, ὅπου στὴν Μητρόπολιν προσέρχεται ἡ Βασιλικὴ οἰκογένεια, ἵνα γονυκλινῆς ἐξυμνῇ τὸν Βασιλέα τοῦ Σύμπαντος, τὸν ἐν τῇ φάτνῃ ἀλόγων γεννηθέντα Θεὸν καὶ Λόγον, τὸ Ἀπολλώνιον ἐκεῖνο καὶ Ἅγιον βρέφος τῆς Ἀειπαρθένου τῆς Βηθλεέμ!

Ὅποια μεγαλοπρέπεια, πομπαί, μουσικαί, παρατάξεις, ἐσπερίδες στὸν «Παρνασσόν», παντοῦ! Ἐφέτος ἃς ἀναμνησθῶμεν ὡς εἰς ἓν «ταμπλώ», ὡς ἐν ὄνειρῳ καὶ πανοραματικῇ ταινίᾳ κινηματογράφου μίαν λωρίδα τῆς Ἑλληνικῆς γῆς, μίαν σελίδα τῆς παρωχημένης Ἑλληνικῆς πανηγύρεως! Ἄς ἀναμνησθῶμεν ἡμερῶν ἀρχαίων. Θὰ ὄνειροπολήσωμεν τὴν παιδικὴν μας ἡλικίαν.

Εἶθε νὰ εἶναι μᾶλλον εὐοίωνος ὁ Καινούργιος Χρόνος καὶ μᾶλλον εὐτυχῆς διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ δι' ὅλα τὰ ἀπανταχοῦ τέκνα Της.

Κ. Π.

ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΝ ΤΗΝ ΕΡΕΣΟΝ

Φωτίου Σαχλοῦ, Βουλευτοῦ Λέσβου

Εἶναι πολλά τὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦν τὴν Ἑρεσόν, καὶ τῶν ὁποίων τὴν λύσιν ἀντιμετωπίζει ἀπὸ ἐτῶν ἡ Κοινοτικὴ Ἀρχή.

Μετὰ τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος τῆς ὑδρεύσεώς της καὶ τῶν συγκοινωνιῶν της, ἐπιτακτικὴ προβάλλει ἡ ἀνάγκη τῆς ἐκτελέσεως ἐξυγιαντικῶν ἔργων, ὅπως εἶναι ἡ κατασκευὴ πλήρους δικτύου ὑπονόμων, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ ἀνέγερσις κτιρίου διὰ τὴν στέγασιν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Κοινότητος.

Ἄλλ' ἐπίσης ἄμεσος προβάλλει καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ἀνεγέρσεως σχολικοῦ κτιρίου ἢ ἡ ἐπέκτασις τοῦ παλαιοῦ Διδακτηρίου διὰ τὴν στέγασιν τοῦ νεωστὶ ἰδρυθέντος παραρτήματος Γυμνασίου.

Τὸ παλαιὸν Διδακτήριον, εἰς τὸ ὁποῖον στεγάζεται ἤδη τὸ Γυμνάσιον, δὲν εἶναι ἱκανὸν νὰ θεραπεύσῃ καὶ εἰς τὸ μέλλον τὴν ἀνάγκην αὐτὴν, ἐφ' ὅσον ἀναγνωρίζεται παρὰ πάντων ἡ ἀνάγκη τῆς διατηρήσεως καὶ τῆς μεγάλης αἰθούσης, ἣτις ἐδημιουργήθη ἀπὸ ἐτῶν ἤδη ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ κτιρίου καὶ χρησιμεύει ὡς αἴθουσα τελετῶν, θεατρικῶν παραστάσεων κ. λ. π.

Ἀλλὰ καὶ ἡ μόνιμος ἐγκατάστασις (στέγασις) τοῦ λειτουργοῦντος Ἀγροτικοῦ Ἰατροῦ πρέπει ν' ἀπασχολήσῃ ἰδιαιτέρως τὴν Κοινοτικὴν Ἀρχήν. Καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον θ' ἀπαιτηθῇ ἀνέγερσις κτιρίου μὲ ἀνάλογα διαμερίσματα, εἰς τὰ ὁποῖα θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ τοποθετηθοῦν κλῖναι διὰ τὴν περίθαλψιν καὶ νοσηλείαν τῶν ἀπόρων καὶ ἀπροστατεῦτων ἀσθενῶν.

Τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν προσοχὴν τῆς Κοινοτικῆς Ἀρχῆς πρέπει ν' ἀποσπάσῃ ἰδιαιτέρως καὶ ἡ Σκάλα Ἑρεσοῦ (κέντρον θερινῆς διαμονῆς τῶν κατοίκων), ἡ ὁποία μπορεῖ νὰ ἐξελιχθῇ εἰς ἓνα ἄριστον κέντρον παραθερισμοῦ τῶν ξένων, ἀφοῦ ὅλαι αἱ φυσικαὶ καλλοναί της, ἡ ὠραία καὶ ὀλοκάθαρη θάλασσά της, ἡ ἐκτεταμένη ἀμμουδιά της καὶ αἱ ἀρχαιότητες τῆς Ἑρεσοῦ, προκαλοῦν τὸν θαυμασμὸν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον κάθε ξένου ἐπισκέπτου.

Ἡ λύσις τῶν προβλημάτων τούτων θ' ἀπαιτήσῃ, βεβαίως, δαπάνας μεγάλας, τὰς ὁποίας δὲν διαθέτει ὁ Κοινοτικὸς προϋπολογισμὸς.

Ἐὰν ὅμως ληφθῇ ὑπ' ὄψει, ὅτι καὶ ἄλλα ἔργα, πού ἀπήτησαν μεγάλας δαπάνας, ἐγιναν σὺν τῷ χρόνῳ, πρέπει νὰ πιστεύωμεν, ὅτι καὶ τῶν ἀνωτέρω ἔργων ἡ ἐκτέλεσις δὲν εἶναι ἀδύνατος. Ἀρκεῖ νὰ υἱοθετηθοῦν ἀπὸ τοὺς ἀρμοδίους καὶ νὰ πιστεύσουν εἰς τὴν δυνατότητα τῆς ἐκτελέσεώς των.

Μὲ τὴν πίστιν αὐτὴν καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν τῶν κατοίκων καὶ τῶν ἐν τῇ ξένῃ Ἑρεσίων, εἰς τοὺς ὁποίους τόσα ὀφείλει ἡ Ἑρεσός, πολὺ σύντομα θὰ ἰδοῦμε ἐκτελούμενα τὰ ἔργα αὐτά, πού εἶναι ἔργα πολιτισμοῦ καὶ προόδου τῆς Κοινότητος.

Η ΒΙΓΛΑ ΤΗΣ ΕΡΕΣΟΥ

Στὸ ὄμορφο καὶ χαρωπὸ ἀκρογιαλί τῆς Ἐρεσοῦ εὐρίσκεται ἓνας λόφος πενήντα μέτρων περίπου. Τὸ κῦμα παιγνιδίζει στὰ πόδια του καὶ σιγοτραγουδεῖ τὴν παληὰ δόξα τῆς Ἐρεσοῦ. Ἐκεῖ στὸ γελαστὸ ἀκρογιαλί νὰ περπάτησε ἴσως καὶ ἡ Σαπφώ, ἡ δεκάτη Μοῦσα, ἡ ξακουστὴ κόρη του Σκαμανδρόνυμου. Ἐκεῖ εἶδε τὸ φῶς καὶ ὁ ἀγαπημένος μαθητῆς καὶ ὕστερα ἀντικαταστάτης τοῦ μεγάλου φιλοσόφου Ἀριστοτέλη, ὁ Θεόφραστος.

Ὁ λόφος γιὰ τὴν ἐπικαιρὴ του θέση ἐχρησίμευσε κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ὡς ἀκρόπολις τῆς Ἐρεσοῦ.

Ὁ μαρμαροσπαρμένος αὐτὸς τόπος, τὰ ἐρείπια τοῦ πολυγωνικοῦ περιβολιοῦ, ἄλλα χαλάσματα πολυγωνικῶν σπιτιῶν διάφορα ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα, καθὼς καὶ πολλὲς ἐπιγραφές πού βρεθῆκανε στὴν Ἐρεσό, μαρτυροῦν πὼς αὐτὴ ἦταν μιὰ ἀπὸ τὲς πιὸ προοδευμένες πόλεις τῆς Λέσβου. Ἡ πολυάνθρωπη αὐτὴ πόλις εἶχε σχέσεις μὲ πολλὰ ἄλλες μεγάλες πόλεις, εἶχε κτίρια καλλιμάρα, ὅπως τὸ Ἀθήναιον, Πτολεμαῖον, Φιλίππειον, καὶ ναοὺς κατὰ τοὺς χριστιανικοὺς χρόνους μεγάλου πρεπούς.

Ἀνεβαίνοντας κανεὶς στὸ λόφο, θαυμάζει τὸ ἔξοχο θέαμα πού ἀπλώνεται γύρω του, καὶ γεμίζει ἡ ψυχὴ του ἀπὸ χαρὰ καὶ ἀγαλλίαση.

Ὁ λόφος δεσπόζει ὅλης τῆς θάλασσας πού ἀπλώνεται μπροστά του.

Ἡ θάλασσα ὀλογάλανη ἀπλώνεται στὰ πόδια του καὶ οἱ ἀφροὶ τῆς στεφανώνουν τὰ θαλασσοδαρμένα βραχάκια, πού εἶναι σκορπισμένα κοντὰ στὸ λό-

φο. Λίγο πιὸ πέρα ἀπὸ τὴ δαντελωτὴ ἀκρογιαλιὰ φαίνονται γραφικὰ νησάκια ἔξοχη φυσικὴ ζωγραφιά. Μακρὰ πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ φαίνονται καθαρῶτα τὰ βουνὰ τῆς Χίου. Λίγο πρὸς τὰ ἀνατολικὰ αὐτῶν ξεχωρίζουν τὰ ἔνδοξα Ψαρὰ καὶ ἀνατολικώτερα ἀπὸ αὐτὰ φαίνεται καμιὰ φορὰ καὶ ἡ Σκῦρος. Πρὸς τὰ βορεινὰ ἀπλώνεται ὁ καταπράσινος κάμπος τῆς Ἐρεσοῦ, στεφανωμένος ἀπὸ φαλακρὲς βουνοπλαγιές. Ἀπὸ τὸν λόφο αὐτὸν ροδίζει κάθε πρωΐ ἡ αὐγὴ καὶ κατὰ τὸ ἡλιοβασίλεμμα ὁ φλογερὸς δίσκος τοῦ ἡλίου βουτᾶ στὴ θάλασσα, χαρίζοντας στὸ θεατὴ θαυμάσια ἡλιογέγραμμα καὶ ἐξαίσια χρώματα.

Ὁ λόφος δὲν ἐχρησίμευσε μόνο κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ὡς ἀκρόπολις τῆς Ἐρεσοῦ, ὅπου σὲ στιγμὲς κινδύνου ἔτρεχαν οἱ κάτοικοι διὰ νὰ σωθοῦν. Κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους καὶ ἀργότερα ἐχρησίμευε ὡς παρατηρητήριον καὶ ἀπὸ τότε ὁ λόφος αὐτὸς ὠνομάσθηκε Βίγλα. Ἦτο ἡ σκοπιὰ, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἄγρουπνοι φύλακες εἶχαν πάντοτε γυρισμένα τὰ βλέμματά των πρὸς τὴν ἀνοικτὴ θάλασσα, διότι ἀπ' ἐκεῖ θὰ προήρχετο ὁ κίνδυνος.

Κατὰ τὸ σύστημα τῆς στρατιωτικῆς τακτικῆς τῶν Βυζαντινῶν, ὑπῆρχον εἰς τὰ σύνορα τοῦ κράτους ἢ εἰς τὰ παραθαλάσσια μέρη, ὅπου ἡ θάλασσα ἦτο ἀνοικτὴ, φυλάκια, τὰ ὁποῖα ὠνομάζοντο Βίγλες. Ἀπὸ τὰ ὑψηλὰ αὐτὰ μέρη παρακολουθοῦσαν πάντοτε οἱ Βιγλάτορες τὸν ἐχθρὸ καὶ εἰδοποιοῦσαν τὴν ἐμφάνισή του. Ὅλα τὰ τελειοποιημένα σύγχρονα μέσα συγκοινων-

νίας ἦσαν ἄγνωστα τότε, ὡς μέσον δ' ἐπικοινωνίας καὶ συνεννόησης ἓνα μόνο ὑπῆρχε διὰ μεγάλες ἀποστάσεις. Τὰ καμινοβίγλια ἢ τὰ φοικτώρια τῶν ἀρχαίων, τὸν ὀπτικὸ τηλεγράφο ἄς ποῦμε σήμερα.

Ἄναφταν δὲ τόσες μεγάλες φωτιές, ὅσες χιλιάδες ὑπελόγιζαν τὸν ἐχθρό. Τὴν ἡμέρα ἢ μετάδοσις τῆς εἵδησις ἐγίνετο μὲ καπνό. Πυκνὲς τολύπες καπνοῦ ἔβγαιναν ἀπὸ τὴν καρυφή τῆς Βίγλας καὶ ἔπαιρναν εἵδησις ὁ στρατὸς καὶ ὁ ἄμαχος πληθυσμὸς, ὁ ὁποῖος ἢ κρυφτότανε στοὺς πύργους ἢ ἔφευγε εἰς τὰ ἐνδότερα. Εἰς διάστημα ἐλαχίστου σχετικῶς χρόνου ἐγίνετο γνωστὴ ἢ παρουσία τοῦ ἐχθροῦ. Ἔτσι στὰ 1333 ὁ αὐτοκράτορας τοῦ Βυζαντίου, εὐρισκόμενος στὴν Ἐρεσό, ἐκυρίευσε πέντε γενοιατικὰ πλοῖα, εὐρισκόμενα στὴν Καλλονή, εἰδοποιηθεὶς ἀπὸ τὴν Βίγλαν τοῦ Χιακοῦ Στροβίλου.

Ὅταν ἡ Λέσβος κατακτήθηκε ἀπὸ τοὺς Τούρκους, ἡ Βίγλα τῆς Ἐρεσοῦ ἔπαιξε σπουδαῖον ρόλον εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς καὶ ἔσωσε φαίνεται πολλὰς ψυχάς. Ὅπως δὲ ὅλοι οἱ φόροι τότε ἀνελήφθησαν ἀπὸ τοὺς Κοινοτικούς ἄρχοντες, ἔτσι καὶ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Βίγλας ἀνέλαβαν οἱ προεστοὶ τοῦ χωριοῦ. Αὐτοὶ διώριζαν τοὺς «βιγλατζήδες» καὶ αὐτοὶ εἰσέπρατταν τὸν φόρο τῆς Βίγλας ἀπὸ τοὺς κατοίκους, ποὺ ἦταν περίπου γύρω σὶ ἓνα γρόσι.

Τοῦτο γίνεται φανερὸ ἀπὸ ἓνα κώδικα ποὺ βρίσκεται στὰ ἀρχεῖα τῆς Κοινοτήτός μας καὶ ἀπ' ὅπου σταχυολογῶ ὅ,τι σχετικὸν ὑπάρχει γύρω εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο. Εἰς ἓνα διορισμὸν προεστῶν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἔργων, τὰ ὁποῖα ἀναφέρει, ἔπρεπε « νὰ συνάξουν τὸ τευτέρι τῶν κουραμάδων καὶ κάθε

ἄλλο τευτέρι τύχη καὶ τὰ βερεσέδια καὶ βίγλες ».

Ἐπίσης ὁ κώδικας αὐτὸς περιέχει καὶ ἀρκετοὺς διορισμοὺς βιγλατζήδων.

1) « 1793 Μαρτίου 20. ἐστοίχησεν ὁ Γιάννης Ἀξιότης βιγλατζις χρόνον κηρὸν διὰ γρόσια 40 νὰ μὴ δίνη τὸν κουραμᾶν καὶ πασὰ χάρτζι καὶ βίγλα καὶ χαράτζι ».

2) « 1809. Ἐστηχῆσαμεν τὸν Γιάννη διὰ τὴν βίγλαν νὰ κιτάζη βιγλατζις χρόνον κηρὸν διὰ γρόσια 115 ».

Στὰ τόσο περιληπτικὰ καὶ ἀπλᾶ αὐτὰ λόγια διαφαίνεται τὸ ἐνδιαφέρον τῶν προεστῶν διὰ τὴν Βίγλαν.

Ἡ σωτηρία τοῦ χωριοῦ ἐξηρτάτο ἀπὸ τὴν Βίγλαν.

Φόβος καὶ τρόμος τῶν κατοίκων τότε ἦταν οἱ κουρσάροι, ποὺ μὲ τὶς γρήγορες γαλέρες των ἔπλεαν σ' ὅλες τὶς θάλασσες καὶ ἐλυμαίνοντο τὰ παραλία. Ἡ Ἐρεσὸς τότε ἀπὸ τὸν φόβον τῶν πειρατῶν, ποῖος ξέρει πόσες φορὲς λεηλατημένη καὶ κατεστραμμένη, κτίσθηκε μακρὰ ἀπὸ τὴ θάλασσα σὲ ἀπόμερο μέρος, κρυμμένη μέσα σὲ βουνοπλαγιές, ὅπου βρίσκεται καὶ σήμερα. Ἡ παραλία ἦταν τότε ἔρημη. Νεκρικὴ σιγὴ ἀπλώνονταν παντοῦ καὶ μόνον «φαντάσματα ἀρχαῖα», κατὰ τὸν ποιητὴ Ἐφταλιώτη, γυρνοῦσαν ἐκεῖ. Μόνον ἡ θάλασσα, πότε γελαστὴ καὶ γληνεμένη, σκόρπιζε λίγη χαρὰ στὰ ἐρειπωμένα ἐκεῖνα μέρη καὶ πότε φουρτουνιασμένη καὶ φοβερή, μεγάλωνε τὸν τρόμον καὶ τὴν ἀπογοήτευση.

Καὶ μόνον ὁ βιγλατζις ἐστέκετο ἐκεῖ ψηλὰ στὴ Βίγλα ἄγρουπνος φρουρὸς τῶν τρομαγμένων κατοίκων.

Τὰ βλέμματά του πάντα πρὸς τὴ θάλασσα. Ἐκεῖ καρφωμένα τὰ μάτια του, μήπως ξεχωρίση βαθιὰ στὴ θάλασσα τὶς φοβερὲς γαλέρες τῶν κουρ-

σάρων. Ἔτσι περνοῦσαν τότε τὰ χρόνια τοῦ τρόμου, τῆς κακομοιριάς καὶ τῆς ἀπόγνωσης.

Σήμερα, ἀνεβαίνοντας κανεὶς πάνω στη Βίγλα, δὲν βλέπει τίποτε ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἐρείπια τοῦ κάστρου του καὶ ἄλλα χαλάσματα. Βλέπει μόνο μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του τὸν βίγλατζη νὰ περιφέρει τὸ βλέμμα του πρὸς τὴν ἀνοικτὴ θάλασσα. Δὲν ἔμεινε τίποτε ὄρθιο ἀπὸ τὴν παλιὰ Ἐρεσό. Καὶ ὅμως ὅλα αὐτὰ τὰ χαλάσματα, ποὺ σκοντάφτει κανένας ἀνεβαίνοντας στὴν κορυφὴ τῆς Βίγλας ἀπὸ τὰ σπασμένα μάρμαρα

καὶ τὰ κομματάκια τὰ κεραμίδια ὡς τὰ ἐρείπια τοῦ «ροδότοιχου» τοῦ κάστρου, μαρτυροῦν ὅλα αὐτὰ τὴν παλιὰ δόξα τῆς Ἐρεσοῦ.

Μόνο τὸ ἔξοχο θέαμα θὰ παραμένῃ πάντοτε τὸ ἴδιο, διὰ νὰ παρηγορηθῆται ὁ παρατηρητὴς ἀπὸ τὴ νεκρικὴ σιγὴ ποὺ γύρω του ἀπλώνεται. Τὸ κύμα θὰ λικνίζει τὴν ἀρχαία Ἐρεσό καὶ ἡ Βίγλα, ἡ ὁποία ἀντικατοπτρίζεται μέσα στη θάλασσα, θὰ ὑψώνεται πάντοτε ἀγέρωχη γιὰ νὰ φωνάζη στὸν κάθε ἐπισκέπτη τὸ περασμένο μεγαλεῖο της.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΑΥΪΔ

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Περιοδικοῦ μας μὲ τὸν κ. Ν. Ἀρώνην, Γεν. Διευθυντὴν τῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων, τὴν κ. Ἀ. Ἀρώνη καὶ τέσσαρας ἐκ τῶν ἰατρῶν τοῦ Βοστανείου Ἱεροῦ Νοσοκομείου,

ΚΥΝΗΓΗΤΙΚΑ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Δίπλα στὸ παραγῶνι, καθισμένος σὲ μιὰ παχειὰ μαξιλλάρα, μὲ σταυρωμένα τὰ πόδια, σγουφτὸ τὸ κεφάλι καὶ μὲ τὴν ἀνασκαλίστρα τῆς φωτιᾶς στὸ χέρι, ὁ γέρο παππούλης ὁ ὀγδοντάχρονος ἄρχισε νὰ μοῦ δηγιέται μιὰ παληὰ κυνηγετικιά του περιπέτεια:

— Σὰν τὰ μαλλιά μου εἶχαν ἀσπρίσει τὰ βουνὰ κι' οἱ κάμποι τὶς Χριστουγεννιάτικες κεῖνες μέρες... Ἐπεφτε, ἔπεφτε τὸ χιόνι ἅπαυτα κι' ὁ πατρικός μας πύργος στὸ χωριὸ εἶχε κλείσει κατὰ τὸ βορρῆ ἀπὸ παχὺ χιόνινο στρῶμα.

Ἐνα μπόϊ τῶχε καθίσει καὶ πέντε μέρες κλειστοὶ ἀπόμεναν στὰ σπίτια οἱ ἀθρῶποι καὶ τὰ ζᾶ... Ὡς τόσο, ἡ καμπανούλα τῆς ἐκκλησιᾶς δὲν ἔπαυε νὰ χτυπᾷ γιὰ τὸ σαρανταλείτουργο, κι' ὁ Παπαβαρθαλάμης — μιὰ καὶ τὸ σπίτι του ἦταν καταντικρὸν τῆς ἐκκλησιᾶς — πιστὸς στὰ παπαδίστικα βιβλία του, βαροῦσε καὶ παλιβαροῦσε τὰ σήμαντρα, καλῶντας τοὺς πιστοὺς στὶς προσευχές...

Μὰ ποιὸς ξεμύταγε, παιδάκι μου!.. Μεδὰ κ' εἶχ' ὁ κοσμάκης τὰ μπερκέτια γιὰ νὰ παένη λειτουργιές, δεκάρες καὶ λαδάκι!... Φτώχεια καυκαλωτὴ μᾶς ἔδερνε μὲ τὶς κακοσοδειές ἀπὸ τρία ὀλάκερα χρόνια... Τὰ «δυὸ - τρία» δανειζούμασταν τὸ στάρι ἀπ' τοὺς πέντ-ἕξη «γδάρες» τῆς ἐπαρχίας, κι' αὐτὸ μὲ χίλια παρακάλια, καὶ κάποτες - κάποτες, οἱ πειὸ φτωχοί, μὲ δάκρυα...

Μὲ τί καρδιά, λοιπόν, νὰ πᾶινε ὁ κόσμος στὴν ἐκκλησιά;... Ὡς τόσο, κάμποσα γερὰ παλληκάρια, πού ὁ χιονιᾶς τὰ κράταγε ἀπ' τὰ χωράφια καὶ τὶς δουλειές, μπαίνανε σιγὰ - σιγὰ στὸν

«Ἄϊ - Χαράλαμπο», κι' ἀπὸ κοντὰ τους καὶ μερικοὶ μεσόκοποι, σκληρὰ καὶ πολυδουλεμένα κορμιά.

.. Πίσω ἀπ' τὸ παγκάρι μαζευούμασταν κι' οἱ πιτρόποι, τρεῖς - τέσσερις γερόντοι, οἱ πρῶτοι τοῦ χωριοῦ, παληοὶ κυνηγοὶ ὅλοι μας, μὲ ὅπλα καλὰ πισθογεμῆ ἀμερικάνικα, πού μᾶς τὰ στέλναν τότες ἀπ' τὴ μακρυνὴ ἐκείνη πολιτεία τὰ ξενητεμένα ἀδέρφια ἢ παιδιά μας. Καὶ μιὰ καὶ δὲν καταλαβαίναμε «γρῦ», ὅσο κι' ἀπ' τὸ ξεδόντιασμα τοῦ Παπαβαρθαλάμη, ἐξὸν ἀπ' τὸ Κύρ - ἐλέησον καὶ τὸ Πάτερ ἡμῶν..., τὸ ρίχναμε ψιθυριστὰ στὴν κυνηγοκουβέντα..., κάνοντας μοναχὰ τὸ σταυρὸ μας... μόλις ἀντικρούσαμε τὰ μάτια τοῦ παπᾶ νὰ πέφτουνε ἀπάνω μας ἀγριεμένα, — γιὰτὶ ἤξερε πολὺ καλὰ γιὰτὶ μιλάγαμε — κι' ἀκούγαμε καὶ τὴν φωνάρα του νὰ ψέλνη καὶ ὑπὲρ τῶν νοσοσοούντων..., πειειεινόντων κ.λ.π. καὶ στὰ ὅποια ὁ μάρμα Μελέτης ἀπαντοῦσε ψιθυριστὰ: «Ποῦ νὰ τὸ βροῦμε, παποῦλί μου, νὰ τὸ πι οὔ με» ., γιὰτὶ τὸ «πεινώντων» τὸ ξηγοῦσε μὲ τὸ μυαλό του γιὰ... «πινόντων».

Ἐτσι, πού λές, καὶ τὴν παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων, σὰν βάρεσε τὰ χαράματα ἢ καμπάνα, μονάχα καμμιά τριανταριά ἄντρες μαζευτήκανε στὴν ἐκκλησιὰ γιὰ τὴ λειτουργιά. Ὁξω τὸ χιόνι ἔλεφτε παμπακωτό, μαλακὰ — μαλακὰ, ἀπῶνα μουντιό, σταχτόασπρο κι' ἀπάνεμο οὐρανό... Τρέμαμε σύκορμοι στὴν ἐκκλησιὰ καὶ χουχουλιάζαμε τὰ κοκκαλιασμένα μας δάχτυλα μὲ τὰ χνοῦτά μας. Ὡς κι' ὁ παπᾶς,

πού διάβαζε τὰ «γράμματα» μπρὸς ἀπ' τὴν Ὁραία Πύλη..., χνούταγε κάθε τόσο τὰ δάχτυλά του, μὴ κόβοντας βέβαια καὶ τὸ διάβασμα: «Καὶ οὖν... χούούού... ὁ προφήτης Δαυΐδης... χούούού... τοῦ θείου κήρυκος... χούούού...»

Μεῖς οἱ πιτρόποι, κατὰ τὰ χούγια μας, σὰν χωθήκαμε πίσω ἀπ' τὸ παγκάρι, πιάσαμε τὰ δικά μας. «Τί θὰ φᾶμε, μωρὲ παιδιά, αὔριο τοῦ Χριστοῦ;.. Τὰ «πράγματα» φτωχά, ἀδύναμα καὶ λιγοστά... Οἱ πειρὸ πολλές οἰκογένειες δίχως πεντάρα, καὶ τὰ παιδιά δὲν μποροῦν νὰ ξεμυτίσουν γιὰ κανὰ λαγό... Μὲ ρεβύθια θαρρῶ πὼς θὰ γιορτάσουμε... Ἀλλοίμονο!.. χρονιὲς καὶ τοῦτες...»

Κι' ἔτσι φτάσαμε στὸ ξημέρωμα. Πάνου ποῦταν νὰ πάρουμε τ' ἀντίδωρο κι' εἶχε φέξει ἔξω γιὰ καλὰ, ἀκοῦμε γύρωθὲ μας χιλιάδες φωνὲς ἀπὸ ἀγριόχηνες καὶ κοντινὰ φτεροκοπήματα... Σὰν μυιγοκεντρομένοι ξεπετιόμαστ' ὅλοι ὅξ' ἀπ' τὴν ἐκκλησιά, καὶ τί νὰ δοῦμε!.. Κοπάδια ὀλάκερα ἀπὸ ἀγριόχηνες παγωμένες κείτουνταν στὰ χιόνια, κι' ὅλο τὸ χωριό, ἄντρες, γυναῖκες, παιδιά, ἀψηφῶντας καὶ κροῦο καὶ χιόνια, μὲ ξῦλα, ὄπλα, παληοσίδερα καὶ πέτρες..., ξεφωνίζοντας καὶ γελῶντας βάραγαν ἀλύπητα τὶς δόλιες ἀγριόχηνες, σκοτώνοντας ὅσες καθέννας πρόφταινε...

Θυμᾶμαι πὼς τὴν χρονιὰ ἐκείνη ὅλο τὸ χωριό μας ἔκανε χρουσᾶ Χριστούγεννα, καὶ τὸ νόστιμο στιφάδο

πού μᾶς ἔστειλε ὁ καλὸς Θεούλης σὰν δῶρο γιὰ τὴ Θεία γέννα Του, σήκωσε ἴσαμε τὰ μεσουράνα σὰν... λιβανωτὸ... τὴν ὄρεχτικιά του μυρωδιά...

*

— Μὰ δὲ μοῦ λές, παπποῦ, μπορῶ νὰ γράψω τέτοια παραμύθια στὸ περιοδικό; Θὰ μὲ...

— Γιατί παραμύθια, παιδί μου; Τὸ χωριό μας τὸ ξέρεις! Ρημόκαστρο τὸ λένε. Τρεῖς ὥρες ὅξ' ἀπ' τὴν Θήβα εἶναι. Τὸ 1928 ἔγινε τὸ πανηγύρι πού σοῦ εἶπα, τηλέφωνο ἔχει κι' ἀπὸ πατριῶτες γιομάτοι εἶναι οἱ καφενέδες τῆς Ὁμόνοιας πᾶσα μέρα... Ὅποιον ρωτήσης, θὰ σοῦ πῆ, ὅτι τὴ χρονιὰ ἐκείνη ἑκατὸν πενήντα Ρημοκαστροίτικες οἰκογένειες κάναμε Χριστούγεννα μ' ἀγριόχηνες, πού μᾶς ἔστειλε ὁ καλὸς Θεὸς τὴν παραμονὴ τῆς γεννιάς του...

Τὸ κάτασπρο κεφάλι τοῦ παπποῦ ἔγυρε δίπλα στὸ παραγῶνι, καὶ σὲ δυὸ λεφτά, μαζὶ μὲ τὰ τριζοβολήματα πού κάναν ἢ γοιληὲς στὸ τζάκι, ἀκουγώτανε κι' ἡ ἥσυχη κοιμισμένη ἀναπνοὴ του...

Ἡ βιβλικὴ αὐτὴ εἰκόνα μοῦ φάνηκε σὰν θεϊκιά ἐγγύησι τοῦ ὅτι τὰ ὅσα μοῦλε ὁ παπποῦς, ἦταν ἡ ξάστερη ἀλήθεια... Καὶ ἔτσι τὰ γράφω...

Ἀθήνα.

Ἀλέκος Ἡλ. Πετρούλιας

ΕΥΤΥΧΕΣ ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ

Ποῦ εὐρίσκεται ἡ Εὐτυχία ;

Ὅλοι ζητοῦμε τὴν ἡσυχίαν, τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐτυχίαν. Τὰ πράγματα τοῦ κόσμου εἶναι πτωχὰ καὶ στιγμιαῖα, διὰ τὸ νὰ μποῦν νὰ γεμίσουν τὸ κενὸ τῆς καρδιᾶς μας. Δὲν μποροῦμε νὰ γεμίσουμε αὐτὸ τὸ κενό ; Διαβάστε μὲ προσοχὴ τὰ κάτωθι, καὶ θὰ ἰδῆτε ὅτι μπορεῖτε νὰ ἀποκτήσετε ὄχι μιὰ ὁποιαδήποτε, ἀλλὰ τὴν πραγματικὴν εὐτυχίαν.

Ποῦ εὐρίσκεται ἡ Εὐτυχία ;

ΣΤΗΝ ΑΠΙΣΤΙΑΝ ; ΟΧΙ !

Ὁ Voltaire ἦταν ἓνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους ἀθέους, ποὺ ἔγραψε :
«Καλλίτερα νὰ μὴν εἶχα γεννηθῆ».

ΟΥΤΕ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΤΑ ΑΓΑΘΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Ὁ ποιητὴς Lord Byron, ποὺ σὰν αὐτὸν δὲν χάρηκε καὶ δὲν ἀπήλαυσε κανέναν τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου, ἔγραψε τὸ ἀκόλουθο :

«Ἡ τιμωρία, ἡ μετάνοια καὶ ἡ λύπη, εἶναι ὁ κληρὸς μου».

ΣΤΟΝ ΠΛΟΥΤΟΝ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ

Ὁ John Gould δισεκατομυριοῦχος Νοτιοαμερικανός, πεθαίνοντας εἶπε :
«Νομίζω ὅτι εἶμαι ὁ πιὸ πτωχὸς δυστυχισμένος καὶ μηδαμινὸς τῆς γῆς».

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΑΞΙΩΜΑΤΑ

Ὁ μέγας Lord Beaconsfield, ὅστις ἀνῆλθεν εἰς μεγάλα ἀξιώματα καὶ ἔγινε ξακουστός, ἔγραψε :

«Ἡ παιδικὴ ἡλικία εἶναι ἓνα λάθος, ἡ νεανικὴ μία πάλη, καὶ ἡ γεροντικὴ εἶναι μετάνοια».

Ἡ ΔΟΞΑ Ἡ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣῆ

Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος κατέκτησε ὅλον τὸν κόσμον, ὅμως ἔκλαψε μέσα εἰς τὴν σκηνὴν του, γιατί νὰ μὴν ὑπάρχη καὶ ἄλλος κόσμος νὰ τὸν κατακτήσῃ.

Ὅλοι συμφωνοῦν μὲ τὸ ρητὸν τοῦ σοφοῦ Σολομῶντος, ὅστις λέγει εἰς Ἐκκλησιαστ. 2 : 17 :

«Διὰ τοῦτο ἐμίσησα τὴν ζωὴν, διότι μοχθηρὰ ἀφάνησαν εἰς ἐμὲ τὰ ἔργα τὰ γενόμενα ὑπὸ τὸν ἥλιον, ΕΠΕΙΔΗ τὰ πάντα ματαιότης καὶ θλίψις πνεύματος».

ΠΟΥ ΛΟΙΠΟΝ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ Ἡ ΕΥΤΥΧΙΑ ;

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπε :

«Καὶ σεῖς, λοιπόν, τώρα μὲν ἔχετε λύπην, πάλιν ὅμως θέλω σὰς ἰδῆ καὶ θέλει χαρῆ ἢ καρδιά σας καὶ τὴν χαρὰν σας οὐδεὶς ἀφαιρεῖ ἀπὸ σας».

Ἡ ἀπάντησις λοιπὸν εἰς τὴν ἐρώτησιν εἶναι :

ΜΟΝΟΝ ΣΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟΝ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ Ἡ ΕΥΤΥΧΙΑ !

Γιὰ τὶς γιορτὲς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου Ἔτους ἡ Διεύθυνσις τοῦ Περιοδικοῦ μας εὐχεται ὀλόψυχα στοὺς συνεργάτες, συνδρομητὲς καὶ ἀναγνώστεις του καὶ στὰ ξενητεμένα παιδιὰ μας, ὅπως ὁ Πανάγαθος Θεὸς χαρίζη ὑγεία καὶ κάθε εὐτυχία στοὺς οἴκους των.

ΕΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ἐπεκράτησε μία συνήθεια πολὺ καλή, ἀπορρέουσα πάντοτε ἐκ μιᾶς ἀνάγκης, ὅπως ἕκαστος, ἐπὶ τῇ λήξει τοῦ ἔτους, κάμνη τὸν οἰκονομικὸν αὐτοῦ ἀπολογισμὸν καί, κατὰ τὴν ἐμπορικὴν φράσιν, « κλείση τὰ βιβλία του »· τὸ τοιοῦτον βλέπομεν ἐπεκτεινόμενον ἀπὸ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐπιπέδου εἰς τὸ ἐπιστημονικόν, καλλιτεχνικὸν καὶ πολιτικόν, ὥστε ἐσυνειθίσαμεν πλέον ν' ἀναγινώσκωμεν πολιτικάς, ἐπιστημονικάς καὶ καλλιτεχνικάς ἐπισκοπήσεις τοῦ λήγοντος ἔτους, γραφομένας ὑπὸ εἰδικῶν. Δὲν ἀναμένει, βεβαίως, ὁ ἀναγνώστης, ὅπως τοῦ ὁμιλήσω ἀπὸ τῆς στήλης ταύτης περὶ αὐτοῦ· ἐν τούτοις λαμβάνω τοὺς ἐτησίους αὐτοὺς ἀπολογισμοὺς ὡς βάσιν διὰ νὰ συστήσω κάτι παρόμοιον ἐπὶ ἄλλου ἐπιπέδου.

Παρὰ τὸν ὑλικὸν πλοῦτον, τὸν ὁποῖον ἡ Πρόνοια ἐνεπιστεύθη εἰς τὴν διαχείρισίν μας, κρατοῦμεν καὶ ἕνα ἄλλον, ὅχι ὀλιγώτερον ἐκείνου σπουδαῖον καὶ μάλιστα κατὰ πολὺ ἐκείνου ἀφθονώτερον· ἐννοῶ τὸν ἠθικὸν πλοῦτον· πόσον ὁ τελευταῖος οὗτος εἶναι πολυτιμότερος τοῦ πρώτου, ἔχει πολλάκις λεχθῆ καὶ ἐπαρκῶς ἀποδειχθῆ, ὥστε νὰ μὴ χροῖσῃ περισσοτέρων ἀποδείξεων. Ἐν τούτοις, καίτοι ὁ ἠθικὸς οὗτος πλοῦτος εἶναι πολυτιμότερος καὶ ἀφθονώτερος τοῦ ὑλικοῦ, ἐπὶ πλέον δὲ ἡ διαχείρισίς του ἐπιδραῖ οὐχὶ μόνον ἐπὶ τοῦ ἀτόμου, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς κοινωνίας, ἀμελοῦμεν ἐπὶ τῇ λήξει τῆς ἐτησίας περιόδου ν' ἀνασκοπήσωμεν τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ νὰ ἐξετάσωμεν πῶς κατ' αὐτὸ διεχειρίσθημεν τὸ κεφάλαιον τοῦ-

το. Καὶ ὅμως τὸ καθῆκον αὐτὸ εἶναι τοσοῦτω μᾶλλον ἐπιβαλλόμενον, ὅσον περισσότερο ἔχομεν τὴν ἀξίωσιν νὰ λογιζώμεθα ἄνδρες μὲ κάποιον ἰδανικόν, μὲ λόγον ὑπάρξεως.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ ἀκριβῆς ἐπισκόπησις τοῦ « ἠθικοῦ μας ἔτους » δὲν εἶναι τόσον εὐχερῆς, ὅσον τοῦ οἰκονομικοῦ ἢ πολιτικοῦ· ἀπαιτεῖ περισσὴν γενναιότητα καὶ ὄχι ὀλίγην εὐθύτητα. Εὐθύτητα μὲν διὰ νὰ κάμψη τὰς κρίσεις του κατὰ τὰς ὑποδείξεις τῶν ἀτομικῶν του ὀρέξεων, γενναιότητα δὲ διὰ ν' ἀντέχη εἰς τὰ συμπεράσματα τῆς ἐρεῦνης. Ἄλλ' ἔστω, πρέπει νὰ δεχθῶμεν τ' ἀποτελέσματα ταῦτα ὅσον δήποτε σκληρὰ καὶ ἂν εἶναι, μὲ τὴν βεβαιότητα, ὅτι μόνον ἐκ τῆς γενναίας ἀντιμετωπίσεως αὐτῶν θὰ δυνηθῶμεν ν' ἀντλήσωμεν σωτήρια διὰ τὸ μέλλον διδάγματα.

Διὰ νὰ κατορθώσωμεν νὰ ἐπιτύχωμεν ἀκριβῆ ὅπωςδήποτε ἀπολογισμὸν τοῦ « ἠθικοῦ ἔτους », πρέπει νὰ θέσωμεν ἐπὶ τῆς μιᾶς σελίδος τοῦ βιβλίου μας ὅ,τι ὀφείλομεν εἰς τὸ παρελθόν, τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον. Καὶ τὸ « δοῦναί » μας δύναται νὰ συνοψισθῆ εἰς μίαν καὶ μόνην λέξιν : Ἀγαθόν. Μάλιστα τὸ ἀγαθόν, εὐρύ, εὐρύτατον, εἶναι τὸ ἠθικὸν καθῆκον ἐκάστου. Τὸ ἀγαθὸν ὀφείλει εἰς ἑαυτὸν ὡς ἄτομον, εἰς τὴν οἰκογένειάν του, εἰς τὴν κοινωνίαν, εἰς τὸ Ἔθνος του, εἰς τὴν Πατρίδα. Ἄς ἐρωτήσωμεν, λοιπόν, ἡμεῖς αὐτοὶ καὶ ἄς ἀπαντήσωμεν καθαρὰ, ἀνυποκρίτως καὶ χωρὶς δικαιολογίας εἰς τὴν ἐρώτησιν :

— Τί ἐπράξαμεν κατὰ τὸ διάστημα ἑνὸς ἔτους διὰ τὸ ἀγαθὸν ἡμῶν τῶν ἰδίων, τῆς οἰκογενείας μας καὶ τοῦ Ἑθνους;

Ἄν τὴν ἐρώτησιν αὐτὴν ἀπευθύνομεν μετ' εἰλικρινείας καὶ πόθου νὰ μάθωμεν τὴν ἀλήθειαν, τότε καὶ ἡ συνειδήσις μας θὰ μᾶς ἀπαντήσῃ καθαρά :

— Αὐτὸ ἐγένετο, αὐτὸ παρελείφθη. Καὶ θὰ συγκεντρωθῶσι τότε ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὅλα ὅσα ἐπράξαμεν καὶ ὅσα παρελείψαμεν ἢ ἐδειλιάσαμεν νὰ πράξωμεν, θὰ ἴδωμεν ἐν ἀπόπτῳ ὅλην τὴν θετι-

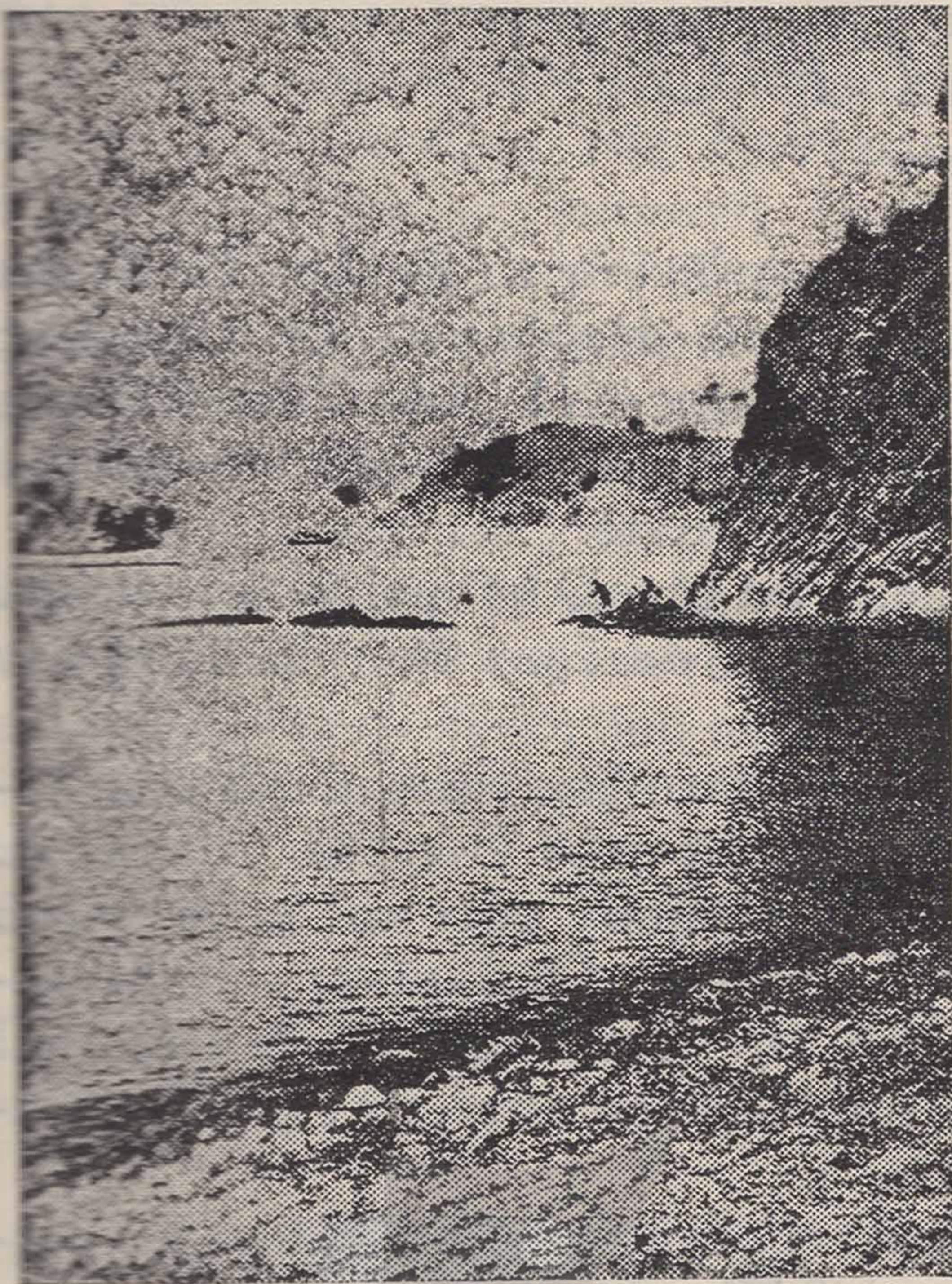
κὴν ἢ ἀρνητικὴν δρασίμην μας χάριν τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ θὰ ἐκτιμήσωμεν δεόντως κατὰ πόσον ὁ βίος μας εἶναι βίος ὄντων, ἀποβλεπόντων καὶ εἰς τι ἄλλο, ἐκτὸς τοῦ κορεσμοῦ τῶν σωματικῶν ἀναγκῶν, ὄντων, ἀποβλεπόντων ὑψηλὰ καὶ εὐρύτερον.

Αἱ ἀπαντήσεις αἱ ἀνυπόκριτοι τῆς συνειδήσεώς μας, αἱ μὲν, αἱ εὐνοϊκαί, θὰ μᾶς ἐμπνεύσωσι θάρρος, αἱ δ' ἀντίθειτοι, θὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ μέλλοντος.

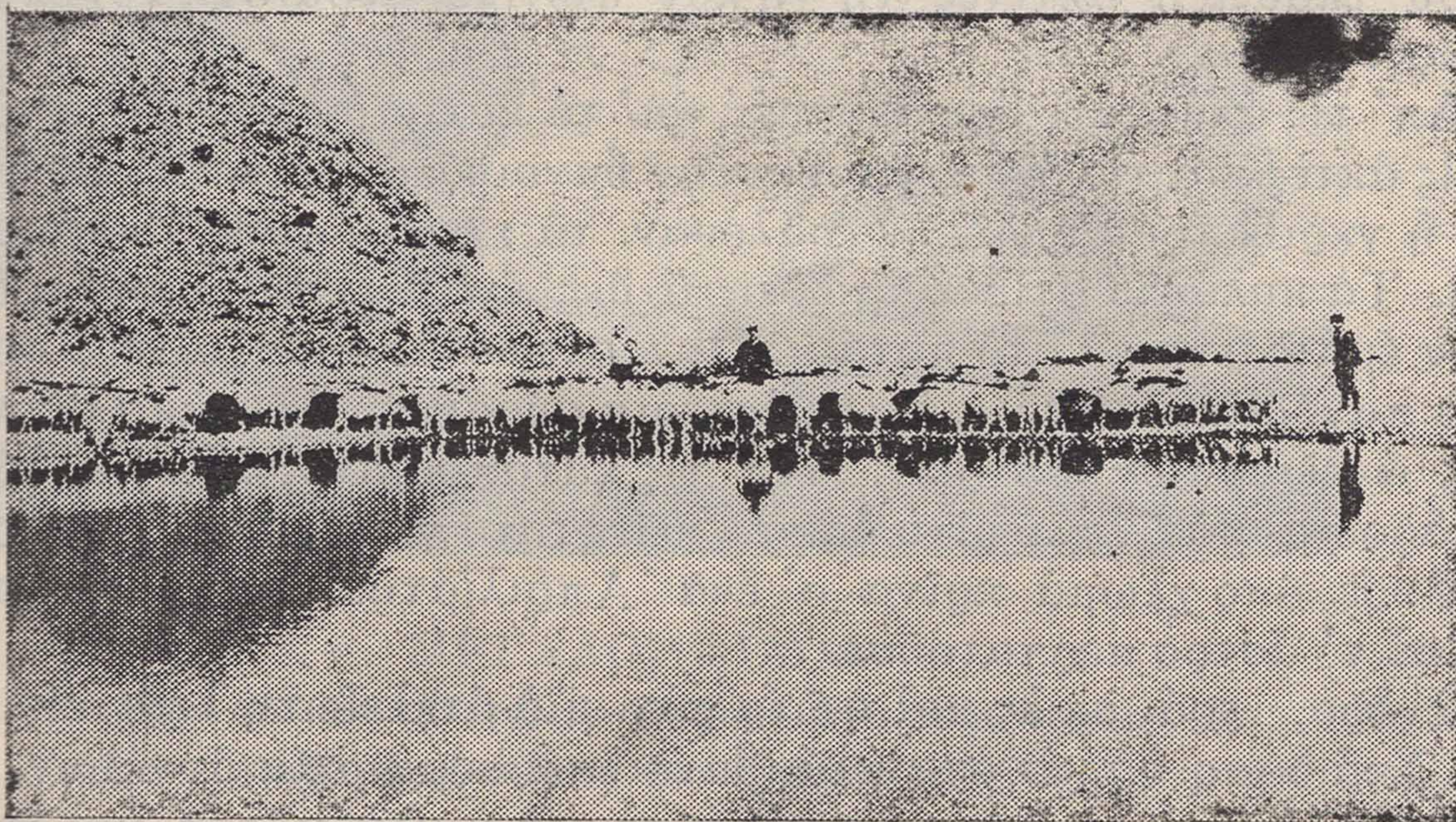
ΑΠΟΛΟΓΗΤΗΣ

Τὸ πρῶτον φιλανθρωπικὸν ἔργον τοῦ Περιοδικοῦ μας
συνεργασία πολυτίμων συνδρομητῶν μας.

Μηναύρα και Ἀφεντέλη τῆς Ἐρεσοῦ
μὲ τὸ ἱστορικό νησάκι.

Ποίμνιον ποτιζόμενον στὸ ποτάμι τῆς Ἀντισσας.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

ΤΟ ΑΣΤΡΟ

Στὸν κατάστερο οὐρανὸ σύγχυσι φοβερὴ ἐκεῖνο τὸ βράδυ. Τὰ ἄστρα ἦταν ἀνήσυχτα. Διάπτοντες πολλοὶ χαράκωναν τὸ στερέωμα. Ὁ Γαλαξίας ἔφρισε σὰν χρυσὴ ἀράχνη, πού τὴ φυσάει ὁ ζέφυρος. Ἡ Ἀφροδίτη ἔλαμπε σὰν διάχρυσο στέμμα. Ἐνα κομμάτι ὀλογάλανο τοῦ οὐρανοῦ συχνὰ γίνονταν ριγωτὸ ἀπὸ τὰ χρυσᾶ χαράκια πού ἄφιναν οἱ διάπτοντες.

Τί παράξενη νύχτα! Ἔλεγες, ὅτι τώρα θὰ ξεκολλήσουν ὅλα τ' ἄστρα καὶ θὰ σωριαστοῦν κάτω, κι' ὅτι ὁ οὐρανὸς μὲ τ' ἀστέρια του θὰ λυθῆ σὰν λυωμένο ἀσήμι.

Ξαφνικὰ στὴν Ἀνατολὴ ἓνα ἄστρο ὀλόφωτο ξεκίνησε, ἀλλὰ δὲν λύθηκε σὰν οἱ χρυσὲς βολίδες. Προχώρησε ἀνάμεσα στὸν Οὐρανὸ κι' ἔπειτα στράφηκε στὴν Ἰουδαία. Τ' ἄλλα τ' ἄστρα σταμάτησαν τότε καὶ μόνον αὐτὸ προχωροῦσε. Τὸ φῶς του ἦταν σταθερὸ κι' ἀφθονο. Οἱ ἀκτίνες του διαπεροῦσαν τὴν πλάση. Κι' ὀλοένα τραβοῦσε γιὰ τὴν Ἰουδαία. Οἱ θεατές, καὶ ἦταν αὐτοὶ τρεῖς μόνον, ἔβλεπαν κατάπληκτοι τ' ὄνειρο αὐτό, πού βιάδιζε ἀνάμεσα στὸν κατάστερο οὐρανό.

Ποιμένες ταπεινοί, διαβάτες φτωχοὶ κι' ἄσημοι τῆς γῆς, ἀπλοῖ ὑπερέτες γιὰ ν' ἀνεβοκατεβάζουν τὴν αὐλαία στὸ θέατρο τοῦ Κόσμου, θαμπώθηκαν ἀπὸ τὸ φῶς καὶ τὴν αἴγλη τοῦ νυκτερινοῦ αὐτοῦ ἡλίου. Καὶ ἀπ' τὸ θάμβος κυριευμένοι, λύγισαν τὰ γόνατα καὶ δοξολογοῦσαν. Καὶ ἀκολουθοῦσαν τὸ ἄστρο, πού ἔλουζε μ' ἀκτίνες τὴ γῆ καὶ φώτιζε μέσα στὴ νύχτα σὰν τεράστιος ἥλιος.

Ἀπ' τὶς ἀπέναντι βουνοσειρές, ἀπ' τὰ καταπράσινα βάρη τῶν δασῶν, καὶ ἀπ' τὶς ἀκτὲς καὶ τὶς ὄχθες ἀκούονταν ὕμνοι κατανυκτικοί. Οἱ ψηλοὶ φοίνικες κι' ἡ γκριζοπράσινη ἔλη ἀ σάλευναν τὰ κλαδιά τους, μουρμουρίζοντας προσευχή. Τὰ καλάμια στὶς ἀμμώδεις ὄχθες ἔγερναν πρὸς τὰ νερὰ καὶ κᾶτι ψιθύριζαν ἐμπιστευτικὰ στὸ ποτάμι. Οἱ λίμνες στ' ἀτάραχα νερὰ τους καθρέφτισαν τὸ πανόραμα τῶν γεμάτων ἀστέρια οὐρανῶν. Τὸ κῦμα δίπλωνε σ' ἀφροῦς τὶς ἀκτίνες τῶν ἄστρων. Ἀπ' τὶς καταπράσινες πλαγιές τῶν βουνῶν ἔτρεχε ἡ δροσιὰ σὰν νυκτερινὸ δάκρυ ὑπέροτατο γλυκειᾶς χαρᾶς, σὰν δάκρυ, πού ἀνάβλυσε ἀπὸ γλωμὰ κοῖνα σ' ἓνα Ἀπριλιάτικο δακρυσμένο πρωῖνό.

Καὶ τ' ἄστρο περπατοῦσε.

Δένδρα, νερὰ, σκιές καὶ φῶτα σὰν μιὰ ἀτελείωτη λιτανεία ἀνέβαιναν στὰ ὕψη. Στὰ δάση ἢ ἠχώ ἐπανελάμβανε μιὰ συμφωνία ἀγγέλων.

Καὶ τ' ἄστρο σταμάτησε ἐπάνω σὲ μιὰ μικρὴ φάτνη, καὶ ξετύλιξε μιὰ δέσμη ἀπὸ ἀκτίνες καὶ τὴν ἔρριξε ἐπάνω στὴν καλαμόστρωτη στέγη.

Οἱ τρεῖς ἀκόλουθοι γονάτισαν μπροστὰ στὸ ταπεινὸ σπήλαιο, πού μέσα σ' αὐτὸ γεννιῶταν ἓνας Θεός.

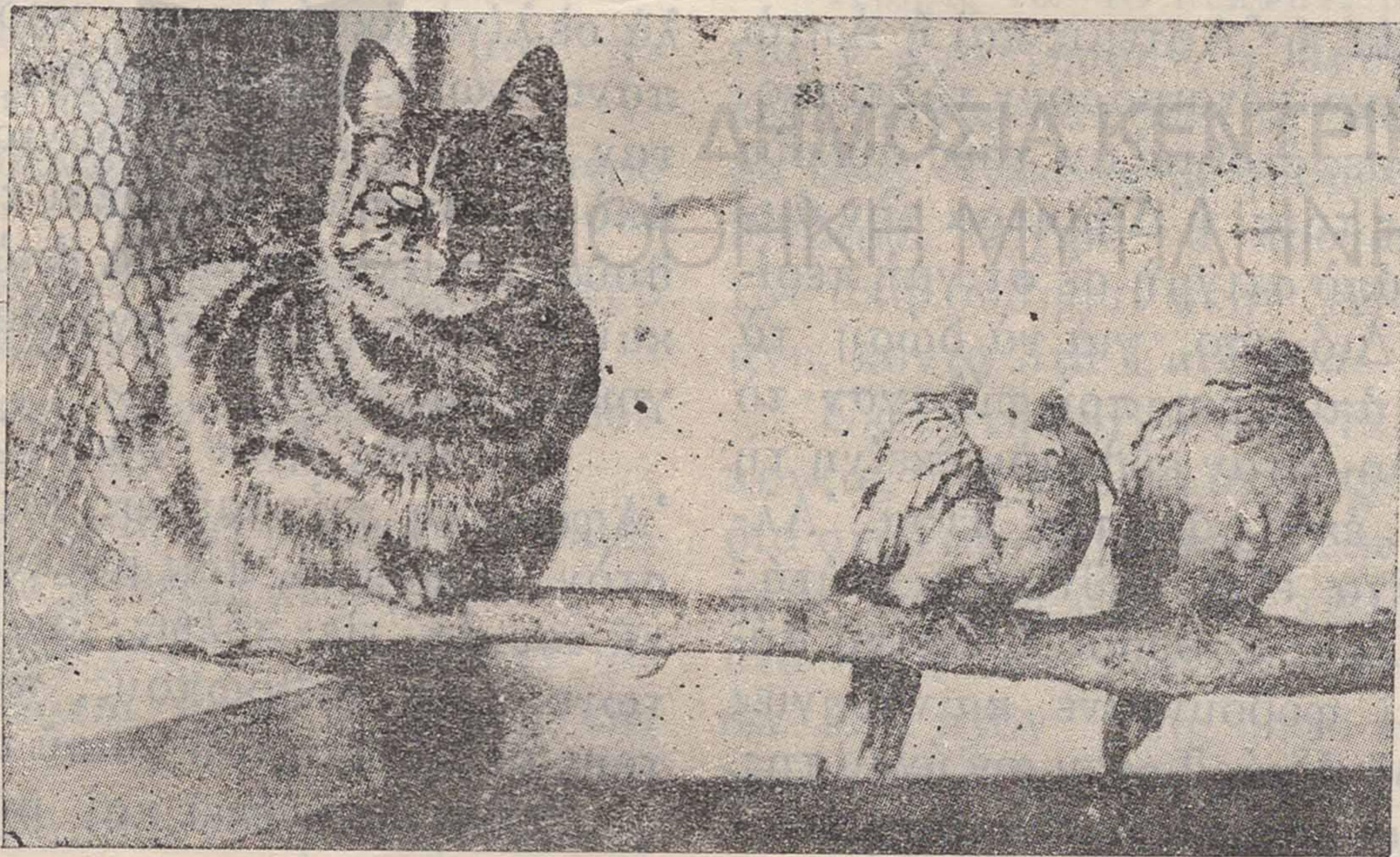
Πέρασαν αἰῶνες.

Ψηλὰ στὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ, ἀπὸ τὸν τροῦλλο ἐνὸς ἀστεροσκοπείου,

μεγάλο τηλεσκόπιο στρέφονταν στὸν σπαρμένο ἀπὸ ἄστρα οὐρανό. Ἀνάμεσα στὰ ἑκατομμύρια τῶν μικροσκοπικῶν ἡλίων τῆς νύχτας, ὁ ἐρευνητῆς ζητοῦσε νὰ βρῆ τὸν ἥλιο τῆς Βηθλεέμ. Ὁ ἰδρώτας ἔβρεχε τὸ μέτωπό του. Καὶ τὸ τηλεσκόπιο μ' ἐπιμονὴ ζητοῦσε νὰ συλλάβῃ μέσα στὸ φακό του, μιὰ ἀκτῖνα τοῦ γλυκύτατου ἄστρου. Ὁραῖο ὄνειρο, ἀπραγματοποίητο ὅμως. Κι' ὅμως, ὁ φακὸς τοῦ τηλεσκοπίου σὰν λαίμαργο μάτι προσηλόνωνταν στὸ διάχρυσο θόλο. Τότε, ἓνας ποιητῆς, πὺ ἀνέβαινε στὸ βουνὸ γιὰ νὰ προσευχηθῆ, εἶδε τὸν ἐρευνητῆ, τὸν λυπήθηκε καὶ τοῦ εἶπε :

— Βλέπεις ἐκεῖ κάτω ἐκείνη τὴν ἐκκλησίτσα; Βλέπεις ἐκείνη τὴν κανδήλα, πὺ καίει; Ἡ κανδήλα ἐκείνη εἶναι τὸ ἄστρο πὺ ζητᾶς. Ἦταν ἥλιος τότε, πὺ στάθηκε ἐπάνω στὴ φάτνη, μὰ ἔδωκε ὅλο τὸ φῶς του στὸν κόσμο καὶ κράτησε τόσο, ὅσο φθάνει γιὰ νὰ θυμίζῃ τὸ σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ καὶ τ' ἀγκάθια τοῦ Γολγοθᾶ. Ἐκείνη ἡ κανδήλα εἶναι τὸ ἄστρο πὺ ζητᾶς.

E. M.

ΜΕΓΑΛΟΙ ΦΙΛΟΙ

Πρὸ τοῦ φακοῦ μας ποζάρουν δύο περιστέραι
μαζὶ μὲ τὸν ἄσπονδον ἐχθρόν τους.

ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΔΕΙΠΝΟ ΤΩΝ ΘΕΩΝ

Μιά νύχτα τοῦ χειμῶνα πέθαναν οἱ ἀρχαῖοι θεοί.

Ἐκανε δυνατὸ κρῦο τὴ νύχτα ἐκείνη, ὁ οὐρανὸς ἦταν βαρεῖα συννεφιασμένος καὶ τὸ χιόνι ἄρχισε νὰ πέφτη ἔπάνω στὴ γῆ.

Ὁ Ἀπόλλων εἶχε καταφύγει πρὶν ἀπὸ πολλὴ ὥρα στὸν Ὀλυμπο. Ὁ Φαέθων, ὁ ξανθὸς διαφορηλάτης, εἶχε δέσει τὸ ἄρμα του κοντὰ στὴν πύλη, ἐνῶ οἱ θυγατέρες του ἔρριχναν τροφὴ στὰ πυρίπνοα ἄλογά του.

Ἄν καὶ ἡ μέρα εἶχε σβύσει, ἡ Ἑκάτη δὲν ἔβγαινε στὸν οὐρανό, γιατί τὴ φοβέριζε τὸ κρῦο.

Ἡ Ἑστία, ἡ Ἄρτεμις καὶ ἡ Λητώ καταγίνονταν νὰ ἐτοιμάσουν τὸ δεῖπνο.

Οἱ Μοῦσες ἐτοίμαζαν τοὺς αὐλοὺς καὶ τὶς λύρες τους, ἡ Δήμητρα τὴν ἀμβροσία καὶ ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ περίμεναν τὸν Διόνυσο, γιὰ νὰ δώσῃ τὰ κλειδιά τῆς ἀποθήκης ποὺ φύλαγαν τὸ νέκταρ. Ὅλοι ἦταν εὐθυμοὶ ἐκείνη τὴ νύχτα, ὅλοι, ἐκτὸς ἀπ' τὴν Ἥρα. Ἀλλὰ πότε τάχα εἶχε εὐθυμήσει αὐτή; Ἐφῆσον ὁ Ζεὺς ἀπουσίαζε, ἐκείνη θύμωνε, γιατί φοβούντανε καινούργιες ἀπιστίες τοῦ ἀδιόρθωτου συζύγου της.

Καὶ πραγματικά, ὁ Ζεὺς γύρισε λίγο ἀργὰ ἐκείνη τὴ νύχτα, φέρνοντας μαζί του μιὰ νύμφη, πού, ὅπως εἶπε, τὴ βρῆκε κοντὰ σ' ἐνὸς ποταμοῦ τὴν ὄχθη. Ἡ Ἥρα θύμωσε ὅπως πάντα χωρὶς ὁ Ζεὺς νὰ δώσῃ καμμιά σημασία στὸ θυμὸ της. Γιὰ νὰ μὴ γίνῃ σκηνή, ἡ Ἀθηνᾶ ἄρχισε νὰ συνομιλῆ μὲ τὸν πατέρα της. Τὸν ρώτησε ποῦ τριγυρνοῦσε ἐκείνη τὴν ἡμέρα κι' ὁ πατέρας τῶν θεῶν ἄρχισε νὰ διηγῆται, ὅτι εἶδε ἀγῶνες

ἀνθρώπων καὶ θηρίων στὴ Ρώμη, συκοφάντες νὰ θριαμβεύουν, πτωχοὺς νὰ πεθαίνουν ἀπὸ τὴν πείνα καὶ ἄσπλαχνους πλούσιους νὰ εἶναι πάντα νικητές.

— Καὶ σοῦ ἔφθασαν οἱ κεραυνοί, ποῦ σοῦ ἔφερε ὁ Ἥφαιστος γιὰ τόσες τιμωρίες; ρώτησε ἡ Ἀθηνᾶ.

Ὁ Ζεὺς ὁμως τῆς εἶπε πὼς θὰ ἦταν μωρία νὰ χτυπήσῃ μὲ κεραυνοὺς τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς, ποῦ τὸν προσέφεραν ἄφθονες θυσιές.

Ἡ ὁμιλία ἐξακολουθοῦσε, ἐνῶ ἕνας - ἕνας ἔφθαναν οἱ θεοὶ γιὰ τὸ δεῖπνο. Ὁ Διόνυσος ἀργοῦσε ἀκόμα, ἀλλὰ σὲ λίγο ἀκούστηκαν κρόταλα, τύμπανα, φωνές καὶ τραγούδια χαρᾶς. ἦταν αὐτός. Γύριζε ὁ ὀργιαστὴς θεὸς ἀπὸ μακρυνὰ ἀμπέλια καὶ τὸν ἀκολουθοῦσε μεγάλη συνοδεία ἀπὸ Μαινάδες καὶ Βακχίδες, ποῦ τραγουδοῦσαν τραγούδια τῆς μέθης.

Ὁ Ἄρης ἦρθε βαστάζοντας τὴν Ἀφροδίτη κι' ἀμέσως ἔτρεξε νὰ πῆ στὸν Ἥφαιστο, πὼς μάζεψε τὴ γυναῖκά του ἀπ' τὶς πόλεις, ὅπου ἀναστάτωνε τοὺς ἀνθρώπους, πληγώνοντάς τους μὲ τὰ βέλη τοῦ γιουῦ της.

Ὅλοι ἦταν ἐκεῖ καὶ μόνον ὁ Ἑρμῆς ἔλειπε.

Τὸ θεῖο δεῖπνο ἄρχισε, οἱ Μοῦσες τὸ συνώδευαν μὲ τὶς ἀρμονίες τους, ἄλλες χόρευαν, ἄλλες τραγουδοῦσαν, κι' ἄλλες ἔπαιζαν λύρα, ὅταν ξαφνικὰ παρουσιάστηκε ταραγμένος ὁ Ἑρμῆς.

— Θεοί! φώναξε μὲ τρόμο, μᾶς κήρυξαν τὸν πόλεμο.

— Ποιοί; ρώτησε ὁ Ζεὺς.

— Ἀγνωστοὶ κι' ἀλλόκοτοὶ ἐχθροί.

Μοιάζουν μὲ ὁμορφες γυναῖκες, ἔχουν χρυσὲς φτεροῦγες, φουσοῦν σὲ μακρὺς σάλπιγγες κι' ἔχουν ὅπλα σιδερένια. Εἶναι ὠραῖοι, ἀλλὰ τρομεροί.

Ὁ Ζεὺς σηκώθηκε ἀπὸ τὸ θρόνο του καὶ εἶπε μὲ τὴ βροντερὴ φωνή του:

— Ποῦ εἶναι οἱ Τιτάνες καὶ οἱ Κύκλωπες; οἱ Ἑκατόγχειρες, οἱ Ἄτλαντες καὶ οἱ ἀκμαῖες στρατιᾶς τῶν βασιλείων μου;

Καὶ κτύπησε τὸ πόδι κι' ἀμέσως συναθροίστηκαν ἐπάνω στὸν Ὀλυμπο οἱ Γίγαντες καὶ βγήκαν ἔξω οἱ θεοί, ἀφίνοντας τὸ δεῖπνο. Δὲν εἶδαν ὅμως, παρὰ μόνον τὸ σκοτεινὸ οὐρανό.

— Φοῖβε, ἐκραύγασε ὁ Ζεὺς, ποῦ εἶναι ὁ Φαέθων; Ἐτοίμασε τὸ ἄρμα σου γρήγορα καὶ ἀναψε τὸν ἥλιο.

— Ἀλλοίμονον, τ'ἀλογά μου νεκρώθηκαν, εἶπε ὁ Φοῖβος.

— Απόλλων! τί ἔγινε τὸ ἄστρο τῆς ἡμέρας;

Ὁ Απόλλων ἔμεινε βουβός, γιατί ὁ δικός του ἥλιος εἶχε σβυστῆ.

— Ἐκάτη, δῶσε τοῦλάχιστον ἐσὺ τὸ λευκό σου φῶς.

Οὔτε ἐκεῖνο ὅμως βρίσκονταν πιά.

Τότε εἶπε ἡ Θέμις στοὺς ἄλλους:

— Προσέξτε! . . . Ἀκοῦτε τί γίνεται ἐκεῖ κάτω πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἀνατολῆς;

Ὅλοι σάπασαν κι' ἀμέσως ἄκουσαν ν'ἀρχεται ἀπὸ μακρὰ μιὰ ἀρμονία.

— Εἶναι αὐτοί, φώναξε ὁ Ἑρμῆς. Εἶναι οἱ ἄγνωστοι ἐχθροί μας, πού ἔρχονται ἀπὸ τὰ σύννεφα.

Ναί, ὕστερ' ἀπὸ λίγο φῶς γλυκὸ ἔλαμψε μέσα ἀπ' τὰ βάθη τοῦ οὐρανοῦ κι' ἀνάμεσα στὴν αὐγή, πού ρόδιζε, φάνηκαν στρατιᾶς ἀγγέλων πού ὑμνοῦσαν.

— Ἐτοιμασθεῖτε! . . . εἶπε ὁ Ζεὺς

στοὺς Τιτάνες καὶ τοὺς ἄλλους Γίγαντες κτυπεῖστέ τους ἀλύπητα.

Ἀλλὰ τὰ χέρια ἐκείνων παράλυτα ἄφησαν τὰ ρόπαλά τους, πού κύλησαν πάνω στὸ ὄρος.

Οἱ ἄγγελοι μὲ τὶς φτεροῦγες πλησίασαν κι' ἀνάμεσα στοὺς χαρμοσύνους ὕμνους ἀκούστηκαν οἱ λέξεις:

« Δικαιοσύνη θὰ βασιλεύσῃ ἀπὸ σήμερα στὴ γῆ. Οἱ ταπεινοὶ θὰ ὑψωθοῦν καὶ οἱ κακοὶ θὰ κολασθοῦν. Εὐτυχισμένοι οἱ δίκαιοι καὶ οἱ ἀγαθοί ».

Οἱ θεοὶ τοῦ Ὀλύμπου ἄρχισαν νὰ τρέμουν.

— Φύγετε ἀπ' ἐδῶ, ἀκούστηκε τότε νὰ τοὺς λήῃ μιὰ φωνὴ γλυκειά. Τὸ κράτος σας ἔπεσε. . . Ἴδου γὰρ ἐγεννήθη παιδίον νέον, ὁ πρὸ αἰῶνων Θεός.

Χωρὶς νὰ τὸ θέλουν, μὴ μπορῶντας ν' ἀπαντήσουν, ν' ἀρθρώσουν μιὰ λέξι, τριγύρισαν ὅλοι τὸ Δία, τὸν πατέρα τους. Ἐκεῖνος μὲ γυρμένο τὸ κεφάλι θλιβερά, ἄρχισε νὰ προχωρῆ. Ὅλοι τὸν ἀκολούθησαν στὴν Ἀχερουσία λίμνη, κοντὰ στὰ Γιάννενα.

Ἐκεῖ στὴν ὄχθη τῆς στάθηκαν, βλέποντας γιὰ τελευταία φορὰ τὴν ἐναέριαν στρατιὰ τῶν Χερουβείμ καὶ Σεραφείμ, ὕστερα ἄρχισαν νὰ βυθίζονται στὰ νερὰ τῆς λίμνης, κατεβαίνοντας ἀπ' ἐκεῖ στὸν Ἄδη, ὅπου τοὺς ὑποδέχτηκαν ὁ Πλούτων καὶ ἡ Περσεφόνη.

Οὔτε ἐκεῖ ὅμως σταμάτησαν. Κατέβηκαν ἀκόμα πιὸ βαθειὰ καὶ βυθίστηκαν στὸν ποταμὸ τῆς Λήθης, γιὰ νὰ ξεχάσουν καὶ νὰ ξεχαστοῦν.

Πολλοὶ ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους ἄργησαν νὰ μάθουν ὅτι πέθαναν οἱ θεοί.

Βρέθηκαν ὅμως εὐτυχισμένοι ἄνθρωποι, πού τὸ ἔμαθαν τὴν ἴδια νύχτα. Ἦταν ὅσοι βρέθηκαν στὴ φάτνη τῆς Βηθλεέμ.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΠΡΟΣ ΠΛΟΥΣΙΟΥΣ

«Ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε».

(Ματθ. 25, 45)

Ὅλοι ἔχομεν νὰ δώσωμεν λόγον ὄχι μόνον διὰ τὰς κακὰς πράξεις μας, ἀλλὰ καὶ δι' ὅσα καλὰ, τὰ ὅποια ἠδυνάμεθα νὰ πράξωμεν καί, εἴτε ἀπὸ περιφρόνησιν πρὸς τὸ καλὸν εἴτε ἐξ ἀμελείας, δὲν τὰ ἐπράξαμεν.

Ὅλοι γνωρίζομεν ὅτι ἡ ζωὴ μας εἶναι ὡς ἄτμις μέσα εἰς τὸν ἀπέραντον ὠκεανὸν τῶν αἰώνων, ἡ ὅποια φαίνεται πρὸς ὀλίγον καὶ ἔπειτα ἀφανίζεται. Ὅσοι, λοιπόν, εὐποροῦν καὶ δὲν πράττουν τὸ καλόν, πρέπει νὰ γνωρίζουν ἀπὸ τώρα, ὅτι ἡ ἀπόφασίς τῆς καταδίκης αὐτῶν εἶναι γνωστὴ καὶ εἶναι ἡ αἰώνιος κόλασις. «Ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε», λέγει ὁ Κύριος.

Πρὸς σὰς ὁ λόγος εἶναι, ὦ πλούσιοι, σήμερον. Δὲν εἶδατε βέβαια τὸν Χριστὸν πεινῶντα ἢ διψῶντα, ἢ ξένον, ἢ γυμνόν, ἢ ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, ἀλλ' εἶχατε καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν σας τὸν πτωχόν, τὴν χήραν, τὸ ὀρφανόν, τὸν ἀνάπηρον, τὸν ἀσθενῆ, τὸν ἄεργον οἰκογενειάρχην, καὶ ὄλην τὴν φορικτὴν δυστυχίαν εἰς ὅλας τὰς παντοειδεῖς ἐκδηλώσεις αὐτῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Ἀφοῦ, λοιπόν, δὲν συνεκινήθητε ἀπὸ τὴν φορικώδη αὐτὴν ταλαιπωρίαν τῶν συνανθρώπων σας, πῶς ἠθέλατε ἐλεήσει τὸν Χριστόν, ἐὰν ἦτο ἐν μέσῳ αὐτῶν; Ἡ ματαιοφροσύνη ὑμῶν εἶναι ἀκατανόητος. Οἱ ἀπόγονοί σας θὰ βλέπουν ἀδιάφοροι τὰ ἐκ μαρμαροῦ πολυτελῆ μνημεῖα ὑμῶν, τὰ ὅποια ἐγείρετε ἐπὶ τῶν τάφων ὑμῶν, καὶ θὰ αἰσθάνονται οἶκτον καὶ ἀηδίαν διὰ τὴν ἀνωφελῆ ματαιότητα ὑμῶν, τὴν ὅποιαν πομπωδῶς ἐπιδεικνύετε καὶ ἐν αὐτῷ τῷ θανάτῳ ἀκόμη.

Ἐν μόνον θερμὸν δάκρυ μιᾶς εὐγνωμονούσης ψυχῆς ὑπὲρ ὑμῶν γινόμενον, θὰ ἦτο ἀσυγκρίτως λαμπρότερον καὶ ὠραιότερον μνημεῖον ἀπὸ τὰ μαρμάρια ἐκεῖνα μνημεῖα, τὰ ὅποια ἐγείρετε. Διότι τὸ δάκρυ ἐκεῖνο τὸ βλέπει καὶ τὸ ἀριθμεῖ ὁ Θεός, ἐνῶ οἱ μαρμάριοι ἐκεῖνοι ὄγκοι γίνονται κόνις καὶ λεία τοῦ χρόνου.

Θέλεις νὰ ἐγείρης μνημεῖα αἰώνια καὶ ἀκατάλυτα, ὦ πλούσιε; Ἐπισκέψου τὰς τρώγλας τῶν πτωχῶν καὶ ἐκεῖ θὰ ἴδῃς εἰκόνας φρίκης καὶ ἀπογνώσεως, ἐκεῖ θὰ ἴδῃς τὰ

χλωμὰ καὶ ὀστεώδη πρόσωπα μικρῶν πλασμάτων καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν τὴν μητέρα, ἢ τὸν πατέρα περίλυπον, δακρύνοντα ἀπὸ τὴν ἀπόγνωσιν τῆς πτωχείας. Ἄλλοῦ θὰ εὔρης ἐπὶ ἀθλίας στρωμνῆς ἀπὸ ράκη, κατάκειτον τὸν πτωχὸν ἀσθενῆ, ἐγκαταλελειμμένον, χωρὶς περίθαλψιν, χωρὶς ἰατρὸν καὶ φάρμακα, χωρὶς καμμίαν παρηγορίαν.

Αὐτοῦ εἶναι ἡ τιμητικὴ σου θέσις, ὦ πλούσιε. Αὐτοῦ δύνασαι νὰ ἐγείρης μνημεῖα αἰώνια, ἀπὸ τὰ δάκρυα τῆς εὐγνωμοσύνης, τὰ ὅποια θὰ χυθοῦν ὑπὲρ σοῦ ἀπὸ εὐεργηθείσας καὶ εὐγνωμονούσας καρδίας. Αὐτοῦ εἶναι ὁ ἀγρός, τὸν ὅποιον δύνασαι νὰ καλλιεργήσης, σπείρων τὴν καλωσύνην σου καὶ τὸν ἀνθρωπισμὸν σου, διὰ νὰ θερίσης τοὺς εὐγενεστέρους καρπούς τῆς ἀγάπης ἐν τῇ αἰωνιότητι. Ἐκεῖ εἶναι τὸ εὐγενὲς καὶ ἔνδοξον στάδιον, τὸ ὅποιον δύνασαι νὰ διανύσης, ἵνα λάβῃς τὸν ἀμάραντον στέφανον τῆς νίκης.

Παντοῦ θὰ εὔρης τὸν πτωχὸν καὶ πληγωμένον Λάζαρον. Μὴ ἀντιπαρέλθῃς αὐτὸν ψυχρὸς καὶ ἀδιάφορος. Ρῖψε τὸ βλέμμα σου συμπαθῶς ἐπὶ τῶν πληγῶν του, ἐπὶ τῆς πτωχείας του καὶ ἐλέησον αὐτόν, ἵνα καὶ σὺ ἐλεηθῆς παρὰ τοῦ ἀοράτως παρακολουθοῦντος τὰ βήματά σου Οὐρανίου Πατρός. Διότι ποῦ γνωρίζεις; Ὅλα τὰ τοῦ κόσμου τούτου ρέουν καὶ αὐθωρεὶ μεταβάλλονται. Πολλοὶ ἐκοιμήθησαν πλούσιοι καὶ τὴν ἐπαύριον ἠγέρθησαν ἐκ τοῦ ὕπνου πάμπτωχοι. Ἡ καταστροφή καὶ ὁ ὀλεθρος ὅταν ἔρχονται, καμμιὰ ἀνθρωπίνην χεῖρ δὲν δύναται νὰ τὰ ἀναχαιτίσῃ. Ἐνθυμοῦ, ὅτι αὐριον δὲν θὰ ὑπάρχῃς. Εἶσαι καὶ σὺ ταλαίπωρος καὶ θνητὸς διαβάτης, καὶ οὐδὲν ἐκ τῶν ἀγαθῶν, τὰ ὅποια ἔχεις, δύνασαι νὰ φέρῃς μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ποῦ κατευθύνεσαι. Μόνον τὰ εὐγνώμονα δάκρυα τῶν ὑπὸ σοῦ ἐλεηθεισῶν ψυχῶν θὰ ἀκτινοβολοῦν πέριξ τῆς ψυχῆς σου, ὡς λάμποντες καὶ ἀκτινοβόλοι ἀδάμαντες.

Πράττε, λοιπόν, ἐφ' ὅσον δύνασαι καὶ ὅσον δύνασαι, τὸ καλὸν μετ' ἀγάπην πρὸς τὸν πάσχοντα ἀδελφόν σου.

MENTOR

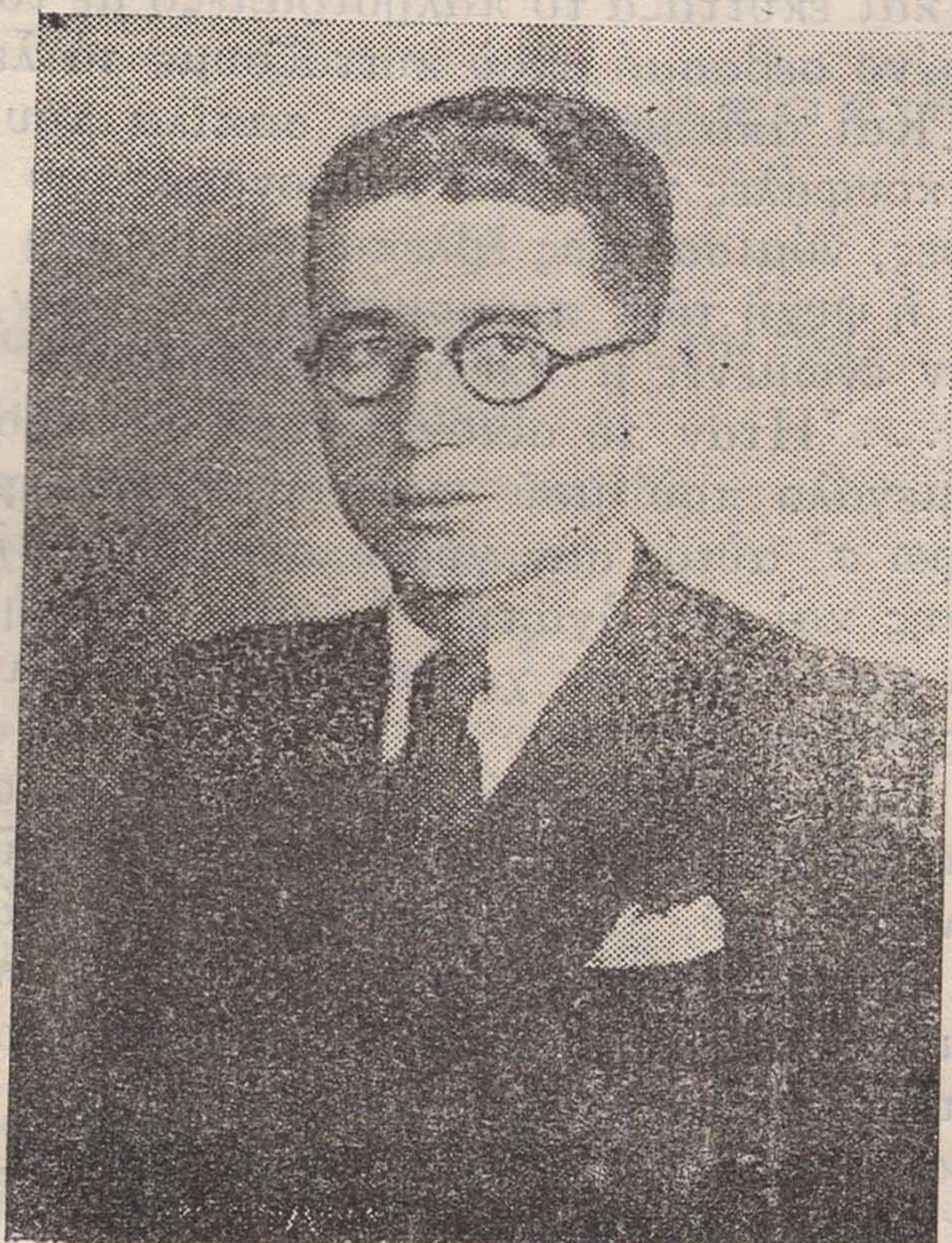
Αί τοπικαὶ Ἀρχαὶ τῆς Ἐρεσοῦ.

Στὸ βάθος διακρίνεται ἡ ἱστορικὴ Βίγλα καὶ ἡ μικρὴ Παναγιούδα.

Ἀπὸ τὰ θύματα τῶν Γερμανῶν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ξ. ΜΟΥΡΑΣ

Μηχανικὸς τοῦ βενζινοπλοίου τοῦ Τουρκικοῦ Προξενείου, μετέφερεν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ πολέμου τὸν φάκελλον τῆς κατασκοπείας εἰς τὸ Ἀϊβαλί διὰ τὸ Ἀγγλικὸν Προξενεῖον Σμύρνης. Συνελήφθη τὸν Μάϊον τοῦ 1943 ὑπὸ τῶν Γερμανῶν καὶ ὕστερα ἀπὸ δύο μηνῶν ἀφάνταστα βασανιστήρια, ἐξετελέσθη τὴν 2αν Ἰουλίου εἰς τὰ Χαυτεῖα τῆς Θεσσαλονίκης, χωρὶς νὰ δικασθῆ. Ἔτσι ὁ Γεώργιος Μούρας ἠκολούθησεν εἰς τὸν θάνατον τὸ πατριωτικὸν παράδειγμα τοῦ ἀειμνήστου πατρὸς του Ἰακώβου, ὁ ὁποῖος ἐξετελέσθη τὸ 1922 ὑπὸ τῶν Τούρκων, διότι πρῶτος ὕψωσε τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν κατὰ τὴν κατάληψιν τῆς μαρτυρικῆς Πατρίδος του.

Μιά ανάμνησις πού πέθανε

ΤΟ ΠΑΛΗΟ ΤΡΑΠΕΖΙ

Παραπεταμένο ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι, λησμονημένο πειά, σὰν ὅλα τὰ ἄχρηστα, σὲ μιὰ γωνιά τῆς μεγάλης αὐλῆς, βρισκότανε ἓνα κουτσὸ καὶ ξεχαρβαλωμένο παληοτράπεζο - τὸ παληὸ μας τὸ τραπέζι. — Δὲν εἶχε πειὰ οὔτε σχῆμα, οὔτε χροῶμα. Ἡ ξεβαμμένες τάβλες του ἔχουν ξεχωρίσει καὶ σαπίσει· στέκεται γυρτὸ μὲ τρία στραβὰ πόδια, ἀκουμπισμένο σ' ἓναν τοῖχο· ἀπὸ πάνω εἶχε σκεβρώσει. Ἀπὸ τὶς κουφάλες τῆς σαπίλας πού τοῦ εἶχε κάνει ὁ σάρακας, βγαίνουν κάτι χορταράκια, κι' ἀπὸ κάτω του, στὶς γωνίες τῶν ἀρμῶν, ἢ ἀράχνες ἔχουν ὑφάνει τὸ πανί τους καὶ φαίνεται σὰν νὰ κρατῆ μόνον αὐτὸ τὰ ξύλα τῶν ποδιῶν του καὶ δὲν πέφτουν.

Μιά μέρα ἀπ' αὐτές, τὸ μικρότερο παιδί μου, ἀπάνω στὴν κουβέντα, γυρίζει καὶ κυττάζει τὸ παληὸ τραπέζι καὶ μὲ τὰ χεράκια του στὶς τσέπες τοῦ κοντοῦ ναυτικοῦ πανταλονιοῦ του, μοῦ λέγει ἔξαφνα:

— Τί τὸ θέλουμε, μπαμπά, ἐτοῦτο τὸ σαράβαλο;

Στάθηκα κάμποσες στιγμὲς συλλογισμένος καὶ ἐκύτταζα τὸ παληοτράπεζο μὲ τὸν λυπημένο σεβασμό, πού κυττάζουμε τὰ λείψανα. Καὶ ἀπὸ μέσα ἀπ' τὴ σαπίλα του, ἀπ' τὶς κουφάλες του, ἀπ' τὶς χονδρές του ἀραμάδες, νόμισα πὼς ἔβλεπα νὰ βγαίνη μιὰ - μιὰ ἢ ψυχὴ τῶν περασμένων εὐτυχιῶν, πού ἦταν ἐνωμένες μ' ἐκεῖνο τὸ σαράβαλο.

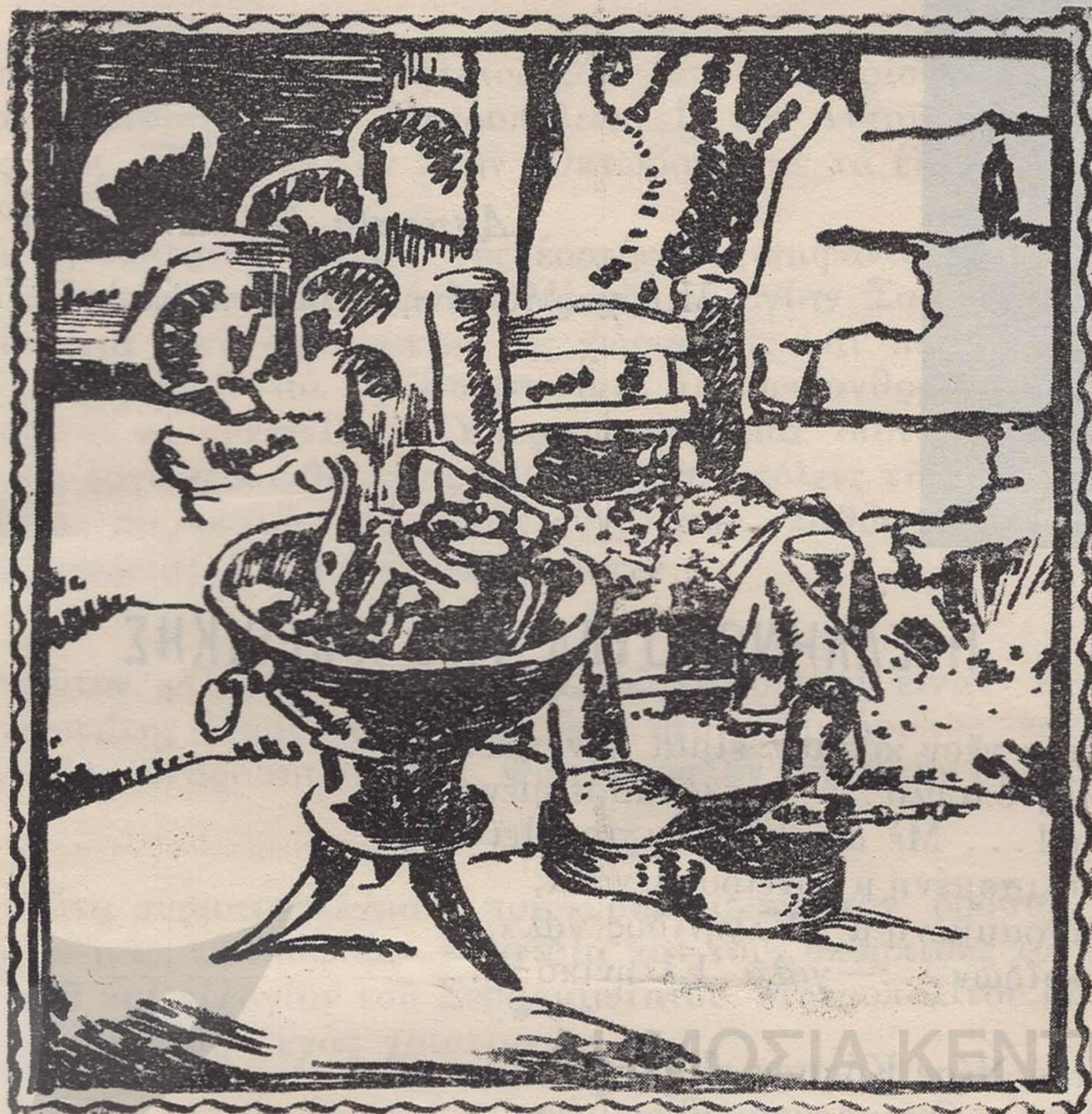
... Ἦταν τὸ οἰκογενειακό μας τραπέζι. Τί μεγάλο πού μοῦ φαινόταν μιὰ φορὰ! Γύρω σ' αὐτό, σὰν γύρω στὸ βωμὸ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης, ἢ ζωῆ, ἢ καλῆ ζωῆ τῶν παιδικῶν μας χρόνων, μᾶς ἐμάζεψε καὶ μᾶς ἔθρεψε.

Εἶδα ζωηρὰ ἀκόμα τὸ τραπέζι μας γεμάτο ἀπὸ τοὺς ἀγαπημένους τοῦ σπιτιοῦ μας: Τὸν παπποῦ, πού ἀγωνίζονταν νὰ φάη χωρὶς δόντια, τὴν κυρούλα, πού τὴν πειράζαμε κι' ἐκείνη γελοῦσε μ' ἀγαθότητα, τὸν πατέρα, μὲ τὰ μεγάλα του τὰ γένεια νὰ τὰ σηκώνη καὶ νὰ στηρίξη μὲ σοβαρότητα τὴν πετσέτα στὸ λαιμό του, τὴν μητέρα, ὀρθὴ νὰ μᾶς μοιράζη μὲ δικαιοσύνη καὶ μὲ ἔννοια τὸ φαγί, τ' ἀδέλφια, νὰ περιμένουν καθένα

τὴ σειρά τους, τὴ Δεσποινιώ, τὴν ὑψηρότρια, νὰ μὴ προφθάνη καὶ νὰ τὴν μαλώνη ἢ μητέρα μας, τὸν Ἐρνάνη, τὸ σκυλί μας, νὰ σκουντᾷ τὸ χέρι τοῦ παπποῦ τὴ στιγμὴ, πού σήκωνε τὸ ποτήρι νὰ εὐχηθῆ, καὶ ὕστερα κάθε μεγάλη γιορτῆ, Χριστούγεννα καὶ Πάσχα, ὁ πατέρας νὰ ψάλλη τὸ τροπάριο τῆς ἡμέρας καὶ ὁ παπποῦς νὰ τοῦ κρατῆ τὸ ἴσιο μὲ τὴ χονδροὴ καὶ τὴ βραχνὴ φωνὴ του...

Πόσες τέτοιες χρονιάρικες μέρες πέρασαν ἀπὸ ἐτε. ., χαρμόσυνες ἡμέρες, γύρω σ' ἐκεῖνο τὸ τραπέζι, πού μᾶς ἐμάζεψε καὶ μᾶς ἐξέστεινε, πού ἦταν κι' αὐτὸ ἀκμαῖο σὰν τὴν οἰκογενειακὴ μας εὐτυχία, περιποιημένο, πάντα ντυμένο, στολισμένο! Πόσα γέλια, πόσες εὐχές, πόσες χαρὲς ἀνθίσαν ἐπάνω του! Ἐπειτα, λίγο-λίγο, ἢ λύπη ἢ κακίστρα, πού παραμονεύει ἀπὸ πίσω ἀπ' τὴν ἀνύποπτη χαρὰ, ἄρχισε νὰ γκροεμίξη σιγὰ - σιγὰ τὴν εὐτυχία καὶ νὰ τραβᾷ μιὰ - μιὰ τὶς ζωὲς ἀπὸ τὸ τραπέζι· ἔτσι ἄδειασε ἢ θέσι τοῦ παπποῦ, τῆς κυρούλας, τῆς μητέρας, τοῦ πατέρα, ὅλων τῶν μεγάλων μας ἀγαπημένων, πού πέθαναν. Τὸ τραπέζι δὲν ἦταν πειὰ γεμάτο, οὔτε πειὰ χαρούμενο· φαινότανε σὰν νὰ πενθοῦσε κι' αὐτὸ τοὺς χαμένους του συντρόφους. Ὑστερα ὁ κόσμος τράβηξε στὴν ἀνεμοζάλη του κι' ἐπῆρε καὶ τοὺς ἄλλους, πού εἶχαν ἀπομείνει, καὶ τὸ τραπέζι ὠρφάνεψε ἀπὸ ὅλους. Οἱ γέροι χάθηκαν, τὰ παιδιά ἔφεραν ἄλλα παιδιά, ἢ νέα ζωὴ ἦλθε στὴ θέσι τῆς παληᾶς κι' ἔδιωξε μαζὶ μὲ ὅλα τὰ παληὰ καὶ τὸ τραπέζι, καὶ τὸ πέταξε ἄχρηστο σαράβαλο σὲ κείνη τὴ γωνιά, πού τῶριξε νεκρὸ τὸ ποδαράκι τοῦ παιδιοῦ μου...

Τὸ παιδί μὲ κύτταζε μ' ἀπορία, πού ἔβλεπα μὲ τέτοια βουβὴ λύπη ἐκεῖνο τὸ παληόπραμα. Δὲν τοῦ εἶπα τίποτε· ἀναστέναξα μόνον, τὸ πῆρ' ἀπ' τὸ χεράκι κι' ἔφυγα ἀπ' τὸ λυπηρὸ θέαμα ἐκείνης τῆς ἀναμνήσεως, πού πέθαινε μπροστά μου. Δὲν θέλησα νὰ μάθῃ, πὼς τὰ ὠραῖα πράγματα φεύγουν μιὰ μέρα ἀπ' τὸν κόσμο κι' ἢ εὐτυχία πεθαίνει. Κάποτε κι' ἐκεῖνο θὰ ἔρχονταν καιρὸς πού θὰ τὸ μάθαινε. Ε.

ΔΥΟ ΓΡΗΟΥΛΕΣ

Γ. ΔΡΟΣΙΝΗ

Στὰ σάπια φύκια μένει ἀπόγευτη
 χρόνια καὶ χρόνια ἡ παληὰ βάρκα,
 ψόφιο σκυλόψαρο πού τοῦμειναν
 τὰ κόκκαλα κ' ἔφυγε ἡ σάρκα.

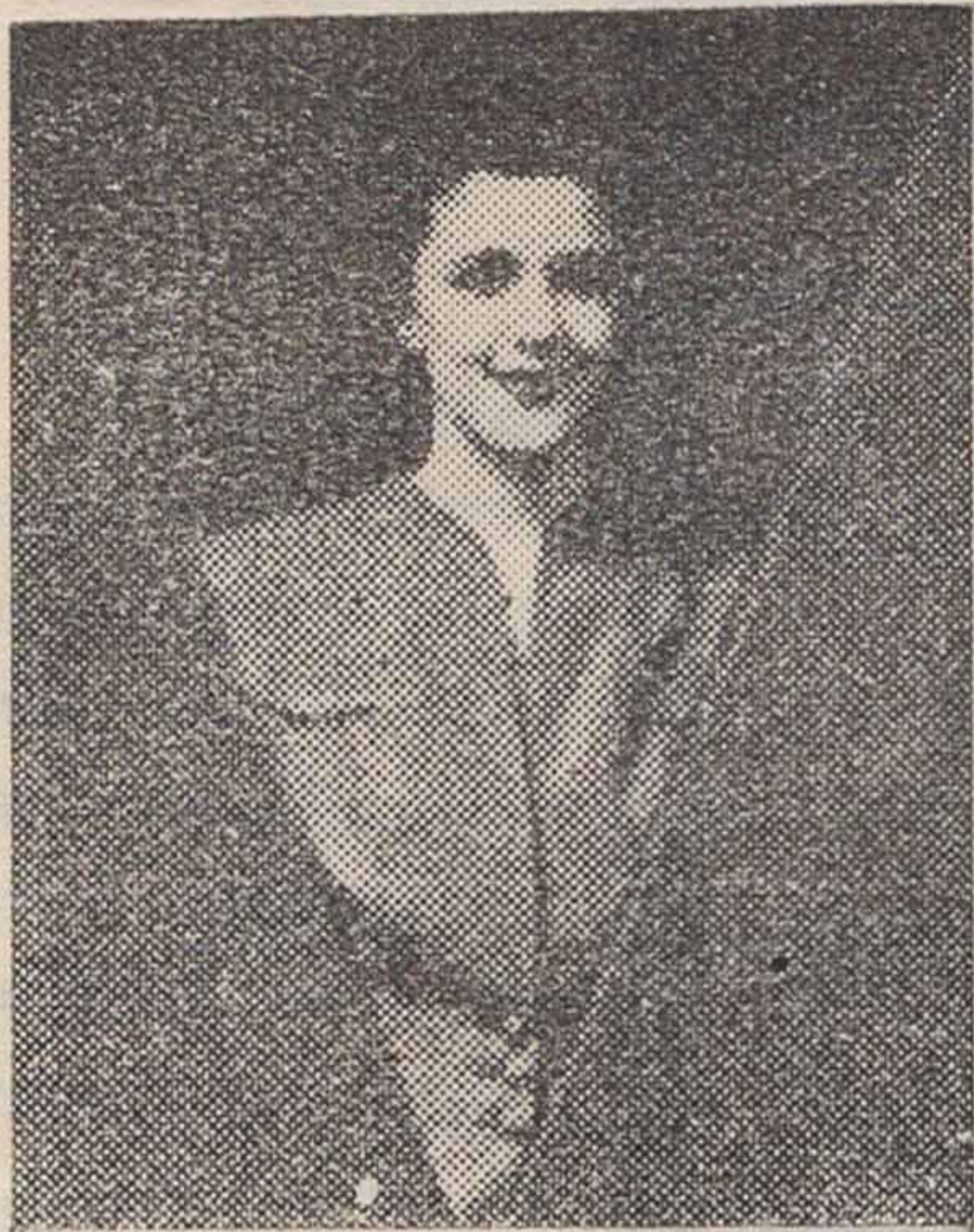
Κάτω ἀπ' τὸν ἴσκιό τῆς παληόβαρκας
 τοῦ γεροναύτη ἢ χήρα, γρηούλα,
 μονόδοντη, κοκκινοβλέφαρη,
 γνέθει τὴ ρόκα μὲ τρεμούλα.

Γρηούλες κι' οἱ δύο, μαζί τὰ πέρασαν
 τῆς νιότης των τὰ πλάνα χρόνι .
 Τώρα μαζί πάλι μοιράζονται
 τῶν γηρατειῶν τὴν καταφρόνια.

Νεράϊδα ἢ γρηούλα τότε, νιόπαντρη,
 καμάρι τοῦ καραβοκύρη,
 μπῆκε στὴ βάρκα πρωττάξιδη
 γιὰ τὸ μεγάλο πανηγῦρι.

Χωρὶς παιδιά! — Ὁ καλὸς τῆς πέθανε
 σαράντα χρόνια ἀπὸ τὸ γάμο,
 τὸ σπίτι ρήμαξε, αὐτὴ γέρασε
 κι' ἡ βάρκα σάπισε στὴν ἄμμο.

Τί καρτερεῖ τὴ ρόκα γνέθοντας ;
 Τί ἄλλο, παρὰ τὸ θάνατό τῆς ;
 Τί θὰ γενοῦν τὰ στεροσάνιδα
 τῆς βάρκας ; — Ἐυλοκρέββατό τῆς.

Ἀσπασία Π. Ἀντωνίου

Μιά χαριτωμένη Ἑλληνοπούλα τῆς Ἀμερικῆς

Η ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Κι' ἂν στὸν νέον κόσμον εἶμαι γεννημένη,
εἶμαι Ἑλληνοπούλα... μοςχαναθρεμμένη.
Χριστιανή!... Μὲ αἷμα Ὀλύμπιο, θεϊκό!!!
εἶμαι ἐμβολιασμένη μ' ὄνειρα μεγάλα,
εἶμαι ἀναθραμμένη μ' Ἑλληνίδος γάλα,
γάλα Ἡρωΐδων...—γάλα Ἑλληνικό!...

Κι' ἂν στὸν Νέον Κόσμον εἶμαι γεννημένη,
εἶμ' Ἑλληνοπούλα μοςχαναθρεμμένη
τῆς χαρᾶς—ἀνοιξίως—ἀηδόνι σπιτιό
παραδείσιου κόσμου, Ἑλλάδος περὶ τέροι,
τῶν γονειῶν διαμάντι—νειοσ ὠλιστο ἀστέρι
νειοφύτροτον φιντάνι—βλαστάρι Ἑλληνιό.

Δοξάζω τρεῖς—μητέρες... ὑμῶ μὲ... περιφάνεια,
τὴν Παναγιά—Βασίλισσα—μητέρα... στὰ... Οὐράνια,
τὴν μάννα ποὺ μ' γέννησε—μαννούλα ἀγγελικιά,
... καὶ τὴν Πατρίδα—ἀθάνατη—Ἑλλάδα μᾶς γλυκειά!...

Μητέρα μας Πνευματική. Νουνὰ ἡ Ἀμερικῆ,
χρωστῶ ἀγάπη ἐγκάρδια στὴν νέα μας Πατρίδα,
ὅπου τὸ φῶς—γλυκειᾶς—ζωῆστὸν ἥλιον πρωτοεΐδα!...
ἄλλ' ὅλη ἡ λατρεία μου, ἡ ἀγάπη, ἡ στερογική...
ἀνήκει, ναί, στὴ φυσική—μητέρα μας—Ἑλλάδα!
σὰν τὸ κορμί μου—ἀνθόπλαστη, ἡ καρδιά μου λαμπάδα...
αἰώνια θὰ λαμποκοπᾷ—καὶ μοναχὰ θὰ σβύση...
ὅταν τὰστρούλια—τὰ μάτια μου ὁ μαῦρος χάρος σβύση!

Πλὴν τ' ὄνομά μου Ἑλληνικά στὴν πλάκα μου ἐπάνω
νὰ μοῦ γραφῆ—στὴν ξενητεία—ἂν λάχη νὰ πεθάνω
στοὺς τέμπλο μέσα τῆς ψυχῆς... ἐδῶ μέσ' στὴν καρδιά...
κρατῶ καὶ προσκυνῶ χουσιῆ—ζωγραφιστὴ—Εἰκόνα!
τὸν Ἅγιον Τάφον τοῦ Χριστοῦ Ναόν,—τὸν Παρθενώνα
καὶ τὴν κοσμοπερίφημη «Ἁγία μας Σοφιά»!

Π. Ε.

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΜΑΣ

Τὸ πρῶτον ἐμφανισθὲν περιοδικὸν μας ἐνεχειρίσθη ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ μας εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῆς Μητροπόλεως εἰς τὴν Αὐτοῦ Σεβασμιότητα τὸν Μητροπολίτην μ'ς κ. κ. Ἰάκωβον τὴν 23ην Ὀκτωβρίου μὲ τὰ ἐξῆς :

«Σεβασμιώτατε,

Ἐπὶ τῇ σημερινῇ ἐπετείῳ τῆς ἐορτῆς Σας ἐμφανίζεται τὸ πρῶτον τεῦχος τοῦ Περιοδικοῦ τῆς Λέσβου «Μυτιλήνη». Μὲ τὴν εὐλογίαν Σας θὰ προσπαθήσωμεν σὺν τῷ χρόνῳ νὰ γίνῃ καὶ αὐτὸ «καθρέπτῃς τῆς χώρας μας καὶ προστάτης τῶν πτωχῶν». Εἰς δὲ τὰς σελίδας αὐτοῦ θὰ γράφωμεν διὰ τὰ φιланθρωπικὰ Σας ἔργα, τὰ ὅποια εὐχόμεθα πάντοτε νὰ συνεχίζετε. Ὑπερηφανευόμεθα διότι ἔχομεν Ἀρχιερέα, ἀνώτερον τοῦ ὁποίου εἰς ἔργα φιλανθρωπίας ὀλίγαι Μητροπόλεις τῆς Ἑλλάδος ἔχουν.

Δεχθῆτε, παρακαλῶ, τὰς Υἱκὰς εὐχὰς μου, καθὼς καὶ ὅλων τῶν ἱερέων καὶ πιστῶν τῆς περιφερείας, ἣν μοὶ ἐνεπιστεύθητε».

* * *

Τὸ πρῶτον φιλανθρωπικὸν ἔργον τοῦ περιοδικοῦ εἶναι ἡ ἐπιδιόρθωσις τῆς οἰκίας τῆς πτωχοτάτης Μαριγοῦς Βαίου, ἣτις ἦτο ἐτοιμόρροπος καὶ ἐστοίχισεν 150 χιλ. Δοχ. συνεργασία συνδρομητῶν μας. Φωτογραφίαν σχετικὴν δημοσιεύομεν εἰς τὴν 50ὴν σελίδα.

* * *

Τὰ πρῶτα συρματοπλέγματα πού εὐρήκαμε εἰς τὸν δρόμον διὰ νὰ μὴ συνεχίσουμε τὸ ἔργον μας, τὰ ἐκόψαμε· τὰ φίδια καὶ τοὺς σκορπιούς τὰ ἐπατήσαμε καὶ μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ εὐλογίαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας ἰδοὺ πάλιν ἡ «Μυτιλήνη» γιὰ νὰ φωτίσῃ ψυχὰς χριστιανῶν.

* * *

Ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι κατέχουν τὸ πρῶτον τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ μας, νὰ τὸ φυλάξουν, καθὼς καὶ τὰ ἐπόμενα, διὰ νὰ ἀποκτήσουν κατ' ἔτος ἀπὸ ἓνα θρησκευτικὸν βιβλίον.

* * *

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Περιοδικοῦ μας ἔλαβε πλεῖστα συγχαρητήρια γράμματα διαφόρων λογίων, οἵτινες ἠννόησαν τοὺς ἱεροὺς σκοπούς μας. Εὐχαριστοῦμεν ὀλοψύχως. Ἐλλείπει χώρου, δημοσιεύομεν μόνον τρία ἐξ αὐτῶν.

Καλλονὴ 30—11—46.

Πανοσιολογιώτατε ἅγιε Οἰκονόμῃ κ. Συμεῶν,

Σὰς συγχαίρομεν πατρικῶς διὰ τὸ περιοδικόν, τὸ ὅποιον ἐκδίδετε. Διεξήλθομεν τὸ πρῶτον φυλλάδιον καὶ μένομεν πολὺ ἱκανοποιημένοι. Εὐχόμεθα ν' ἀποβῆ—καὶ δὲν τὸ ἀμφιβάλλωμεν—ἀνάγνωσμα εὐχάριστον καὶ ὠφέλιμον εἰς τοὺς χριστιανούς μας. Κύριος ὁ Θεὸς ἅς σὰς ἐνισχύῃ εἰς τὸ ἔργον σας.

Μετ' εὐχῶν πατρικῶν

† Ὁ Μηθύμνης Διονύσιος.

Ἐν Μυτιλήνῃ, τῇ 26—11—46.

Πρὸς τὸν Αἰδ. Οἰκονόμον Συμεῶν Κωνσταντινίδην

Ἐρροδὸν

Μετὰ χαρᾶς ἔλαβον τὸ πρῶτον τεῦχος τοῦ ἐκδοθέντος ἐπιμελεία καὶ ἀξιοθαύμαστη πρωτοβουλία ὑμῶν περιοδικοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Μυτιλήνη» καὶ ὅπερ διεξήλθον μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος, λόγῳ τῆς ποικίλης καὶ πλουσίας ὕλης του, ἀποκομίσας τὰς ἀρίστας τῶν ἐντυπώσεων.

Σᾶς συγχαίρω θερμότατα καὶ ἐκφράζω τὴν ἐλπίδα, ὅτι τὸ περιοδικὸν «Μυτιλήνη» θὰ καταλάβῃ ταχέως ἐξέχουσαν θέσιν μεταξὺ τῶν ἐκκλησιαστικῶν περιοδικῶν τῆς Ἑλλάδος.

Μετὰ τῶν προσρήσεών μου

Ἰωάννης Ἀλατζᾶς

Δικηγόρος

Ἀξιότιμε κ. Διευθυντὰ τοῦ Περιοδικοῦ ἢ «Μυτιλήνη»

Οἰκονόμη Συμεῶν

Ἀρχιερατικὸν Ἐπίτροπον Ἐρεσοῦ

Ἐρεσὸν

Φίλτατε,

Ἔχω ἔμπρός μου τὸ 1ο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ σας ἢ «Μυτιλήνη» ποὺ τὸ ἐμελέτησα μὲ ἐξαιρετικὴν προσοχὴν καὶ ἔνδιαφέρον καὶ τὸ βρῆκα ἓνα πολὺ ὠραῖο, ἐξαιρετικὸ καὶ συγκινητικὸ, γιὰ τὴν ἀπόφασίν σας καὶ γιὰ τοὺς ἐπιδιωκομένους ἀντικειμενικοὺς ἱεροὺς σκοποὺς σας.

Πρῶτα πρῶτα κατὰ τὴν περίοδο αὐτῆ τῆς προσπάθειας τοῦ γχορμισμοῦ τῶν ὑπεραιωγίων θεσμίων καὶ ἰδανικῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Θρησκείας μας, ἀπὸ μιὰ δροᾶκα ἀνθρώπων ποὺ ἐπιδιώκουνε νὰ ἐξυψηροτήσουνε ἓνα ἀρνητικὸ ὀπισθοδρομικὸ ἀνθελληνικὸ συγκρότημα, τὸ περιοδικὸ σας ἔρχεται νὰ λάβῃ μιὰ ἑλληνικὴ καὶ θρησκευτικὴ θέση στὴ σειρὰ του.

Ὑστερα καὶ ἢ σκέψις σας νὰ συνδέσετε πνευματικὰ τὰ ξενιτεμένα παιδιὰ μὲ τὴν γενέτειρα γῆ, μεταγγίζοντές τους τὰ πνευματικὰ νάματα τῶν θρησκευτικῶν καὶ πνευματικῶν παραγόντων τοῦ νησιοῦ, ζώντων ἢ μὴ, καὶ ἔδω, φίλτατε, ἐκτελεῖτε ἓνα ὑψιστον ἔθνοθρησκευτικὸν καθῆκον, προσθέτοντες στὶς στῆλες του καὶ τὶς τόσο ἐκλεκτικὲς τῶν χωριῶν ἢ ἄλλων τελετῶν φωτογραφίες.

Κατόπιν δὲ τὸ νὰ ἔχετε ὡς Διευθυντὴν καὶ τῆς ὕλης σας, τὸν ἀειθαλῆ, ἀκούραστο καὶ μεγάλο Κωνσταντινουπολίτη καὶ τοῦ ὑπόδουλου ἑλληνισμοῦ δημοσιογράφου, τὸν ξεχωριστὸ φίλο κ. Ἀριστόβουλο Χρηστίδη ποὺ περιουσία κινήτῃ καὶ ἀκίνητῃ διέθεσε γιὰ τὴν πατρίδα, ὅλα αὐτὰ μὲ κάνουν νὰ σᾶς συγχαρῶ θερμότατα καὶ νὰ εὐχηθῶ στὸ περιοδικὸ σας, νὰ σταδιοδρομήσῃ, νὰ ἀκμάσῃ καὶ ἀσταμάτητα νὰ φθάσῃ στὶς ἐσχάτιες τοῦ πλανήτη, ὅπου ζῆ Λέσβιος καὶ νὰ τοὺς κρατῆ πάντοτε μὲ «νόστον πατρίδος αἴης».

Φιλικώτατα

Νίκος Τσαϊλακόπουλος

Καθηγητῆς

ΧΡΟΝΙΚΑ

Τὴν 23ην Δεκεμβρίου ἢ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης Μυτιλήνης κ. κ. Ἰάκωβος ἐξέδραμεν ἀνὰ τὴν πόλιν Πλωμαρίου, ἔδραν τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης ἐπαρχίας Πλωμαρίου, γενόμενος ἐνθουσιωδῶς δεκτός, παραμείνας δ' ἐκεῖ ἐπὶ τριήμερον, συνειργάσθη μετὰ τῶν τοπικῶν ἀρχῶν ἐπὶ διαφόρων ζητημάτων ἀφορώντων τὸν Δῆμον Πλωμαρίου, προεδρεύσας τῶν διαφόρων Διοικ. Συμβουλιῶν τῶν Φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων.

Τὴν 24ην προέστη τῆς ἀκολουθίας τῶν Βασιλικῶν ὠρῶν καὶ τοῦ Μεγάλου ἔσπερινοῦ τῶν Χριστουγέννων ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Νικολάου.

Τὴν 25ην Δεκεμβρίου ἐτέλεσε τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ αὐτῷ ὡς ἄνω Ἰ. Ναῷ ἐν μέσῳ πυκνοῦ ἐκκλησιάσματος, διδάξας ἐπικαίρως τοὺς χριστιανούς.

Τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς ἰδίας ἡμέρας ἢ Α. Σεβασμιότης ἀνεχώρησε, προπεμ-

πομένη ὑπὸ τῶν ἀρχῶν καὶ τοῦ λαοῦ.

Τὴν 1ην τοῦ Νέου Ἔτους ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης μας ἱερούργησεν ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ τῆς πόλεως Μυτιλήνης καὶ εἶτα προσέστη τῆς νενομισμένης δοξολογίας ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ Νέου Ἔτους.

Ἀκολούθως ἐδέχθη ἐν τῷ Μητροπολ. Μεγάλῳ τὰς εὐλαβεῖς προσήσεις τῶν ἐπισήμων καὶ τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος τῆς πόλεως.

Ἐκλεκτοὶ γάμοι.

Ὑπὸ τὴν εὐλογίαν τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι τοῦ φίλου κ. Νίκου Κλεομβρότου, ἀδελφοῦ τοῦ Μητροπολίτου Σισανίου καὶ Σιατίστης, μετὰ τῆς πεποικισμένης διὰ πολλῶν χαρισμάτων δ. Μαρίκας Κουκουτοῦ. Εὐχόμεθα βίον ἀνθόσπαρτον.

Παράρτημα Γυμνασίου.

Εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Γεωργικῆς Σχολῆς Ἐρεσοῦ ἤρξατο λειτουργοῦν, χάρις εἰς τὰς ἀόκνους προσπάθειας τοῦ Βουλευτοῦ Ἐρεσοῦ κ. Φ. Σαχλοῦ, τὸ παράρτημα Γυμνασίου Ἐρεσοῦ. Λειτουργοῦν μέχρι σήμερον αἱ 2 κατώτεραι γυμνασιακαὶ τάξεις.

Εὐχόμεθα, ὅπως σύντομα συμπληρωθῇ εἰς πλήρες Γυμνάσιον πρὸς τελείαν ἐξυπηρέτησιν τοῦ Δυτικοῦ τμήματος τῆς Νήσου.

Ἀφιξεις κιβωτίων ρουχισμοῦ ἐξ Ἀμερικῆς.

Ἐφθάσε καὶ τὸ δωδέκατον μεγάλο κιβώτιον, τὸ ὁποῖον καθυστεροῦσεν ἐξ Ἀμερικῆς, δωρατὰ τῶν ἀδελφῶν Σαχλοῦ, πλήρες ρουχισμοῦ καὶ ὑποδημάτων διὰ τοὺς πτωχοὺς τῆς Ἐρεσοῦ. Καταρτίζονται οἱ κατάλογοι διὰ τὴν δικαίαν διανομήν.

Θεομὰ συγχαρητήρια εἰς τοὺς ἀλτροῦστὰς ἀποστολεῖς.

Ἐπίσης, ἀκριβῶς τὴν παραμονὴν τοῦ Νέου Ἔτους, ἔφθασεν εἰς Ἐρεσὸν μέγα μπαῦλο πλήρες ρουχισμοῦ διὰ τοὺς ἀπόρους μαθητὰς τῶν σχολείων. Δωρεὰ Ἐρεσίων Ἑλληνίδων τῆς Ἐρεσοῦ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς κ. Ἑλένης Ἀνδρέου.

Θεομὰ συγχαρητήρια.

Ἐρεσοαμερικανίδες καὶ Δέσβιαι τῆς Ἀμερικῆς.

Τὸ περιοδικόν μας «Μυτιλήνη» ζητεῖ τὴν ὑποστήριξίν σας καταρτίσατε ἐπιτροπὴν ὑπὲρ αὐτοῦ. Παρακαλοῦμεν δὲ ὅπως μᾶς ἀποστείλεται τὴν φωτογραφίαν μὲ τὰ ὀνόματά σας.

Ἀλληλογραφία

Σταῦρον Κωνσταντινίδην, ἀντιπρόσωπόν μας εἰς Κωνσταντινούπολιν.

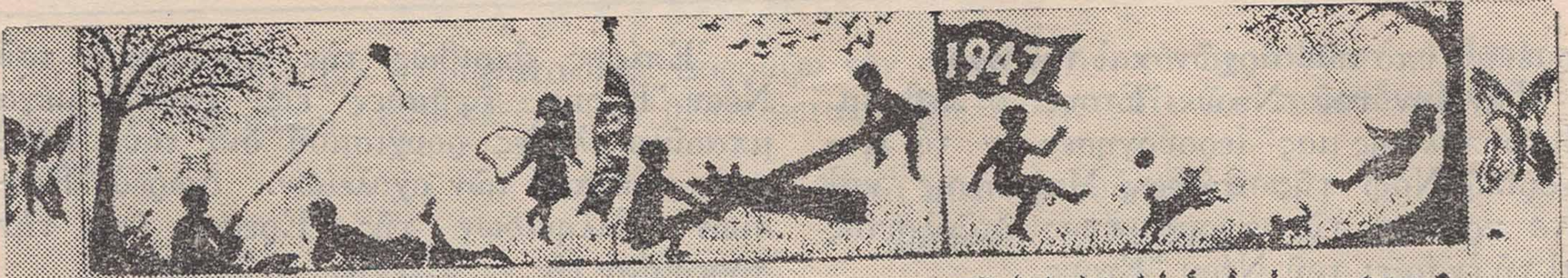
Ἐλάβομεν τὴν χρηματικὴν ἀποστολὴν καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν εὐγενῆ φροντίδα σας νὰ ἐγγράψετε συνδρομητὰς διὰ τὸ περιοδικόν μας.

Ἀριστομένην Παπαναστασίου εἰς Ἀθήνας.

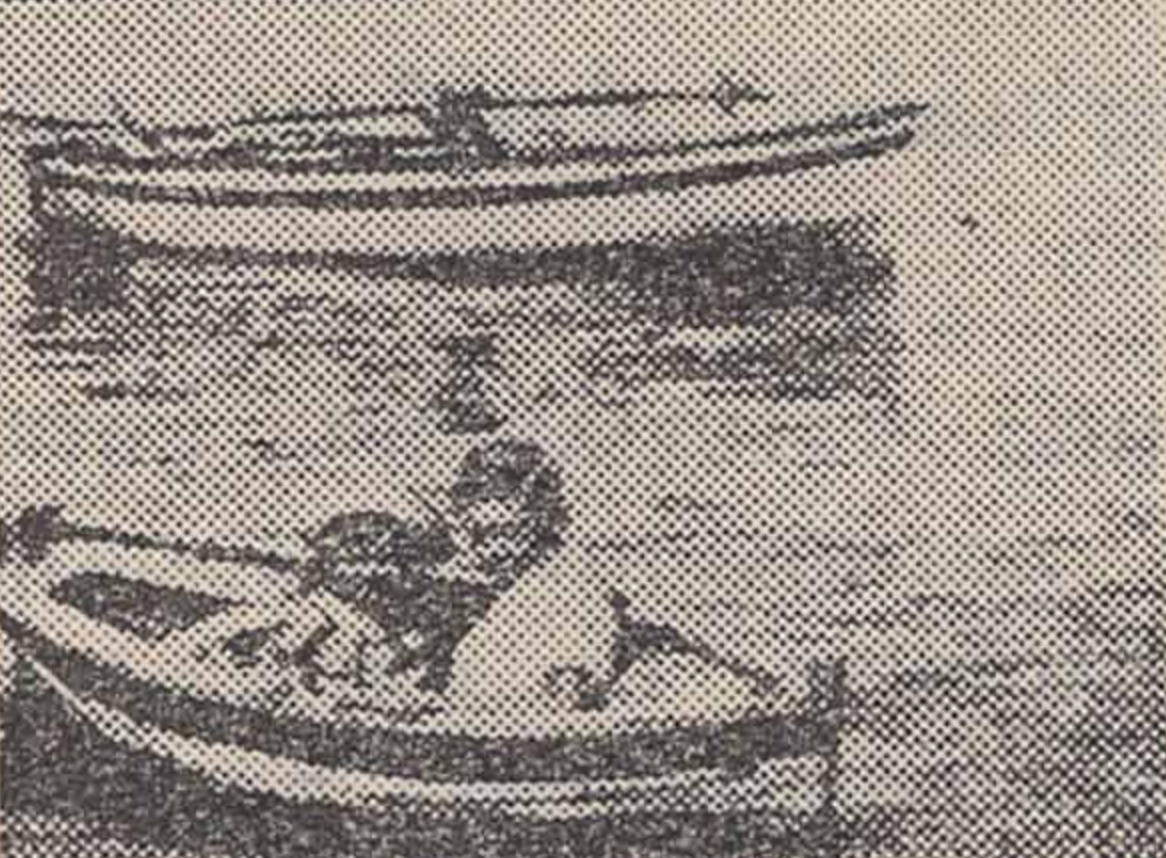
Εἴμεθα κάτοχοι τῆς πλήρους χριστιανικῶν καὶ φιλικῶν αἰσθημάτων ἐπιστολῆς σας ἢ ἀγάπη ἐκείνου ἐφ' ὑμᾶς.

Παρακαλοῦμεν τοὺς φίλους συνεργάτας μας, ὅπως ἢ συνεργασία των μὴ ὑπερβαίνη τὰς δύο σελίδας.

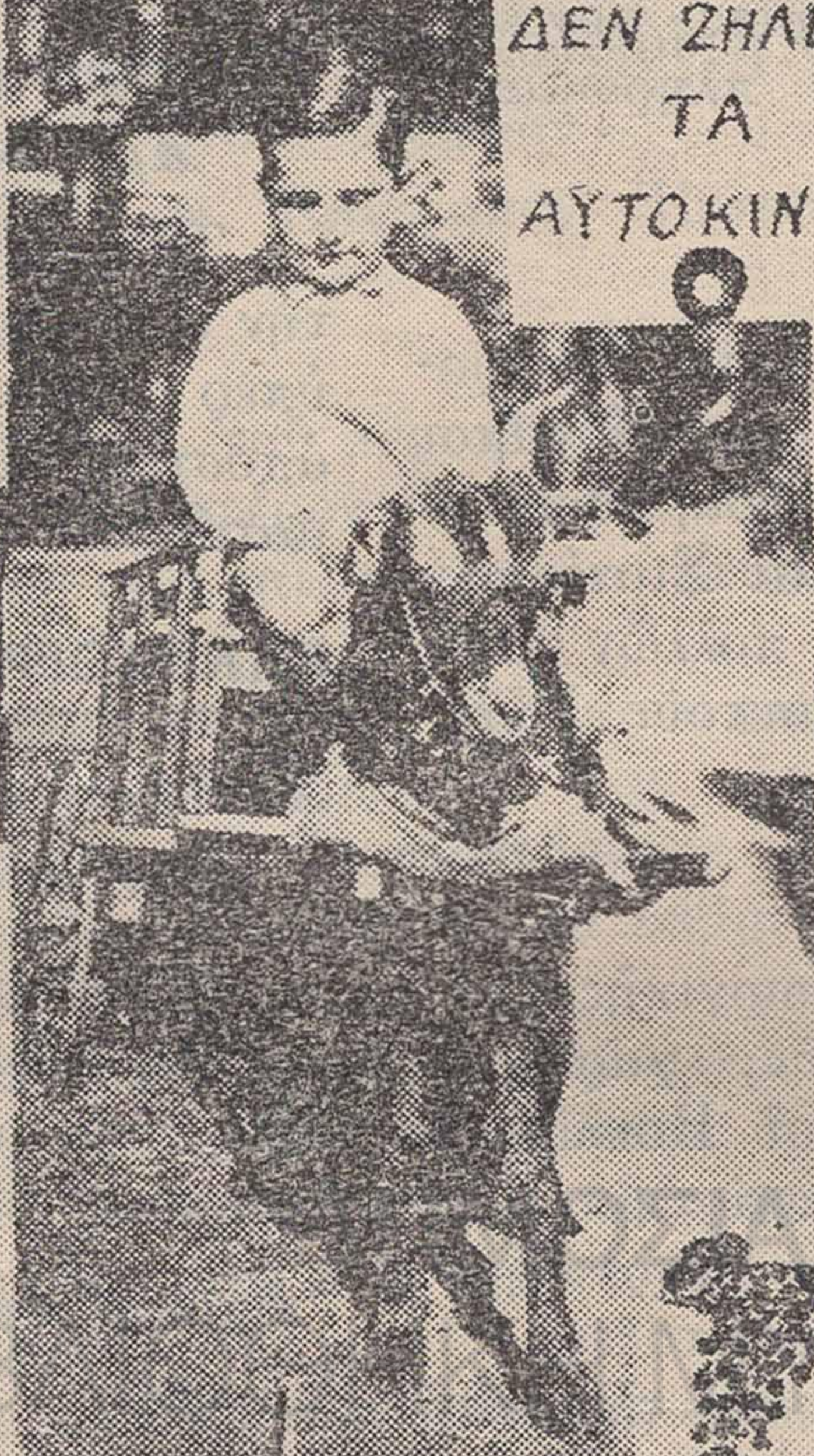
Παρακαλοῦμεν τοὺς ἐν τῇ Νήσῳ ἀντιπροσώπους μας, ὅπως μὴ ἀμελοῦν, ἀλλὰ νὰ ἀποστέλλουν κατάλληλον ὕλην, σχετικὴν μὲ τὴν ἐν γένει κίνησιν τοῦ χωρίου των.

ΧΑΡΑ •• ΖΩΗ •• ΠΑΙΧΝΙΔΙ ••

ΑΦΙΣΑ
ΤΗ
ΒΑΡΚΟΥΛΑ ΜΟΥ
ΚΑΙ ΗΛΘΑ ΣΤΗ ΔΤΚΗ ΣΟΥ

ΔΕΝ ΣΗΛΕΥΩ
ΤΑ
ΑΥΤΟΚΙΝΙΤΑ

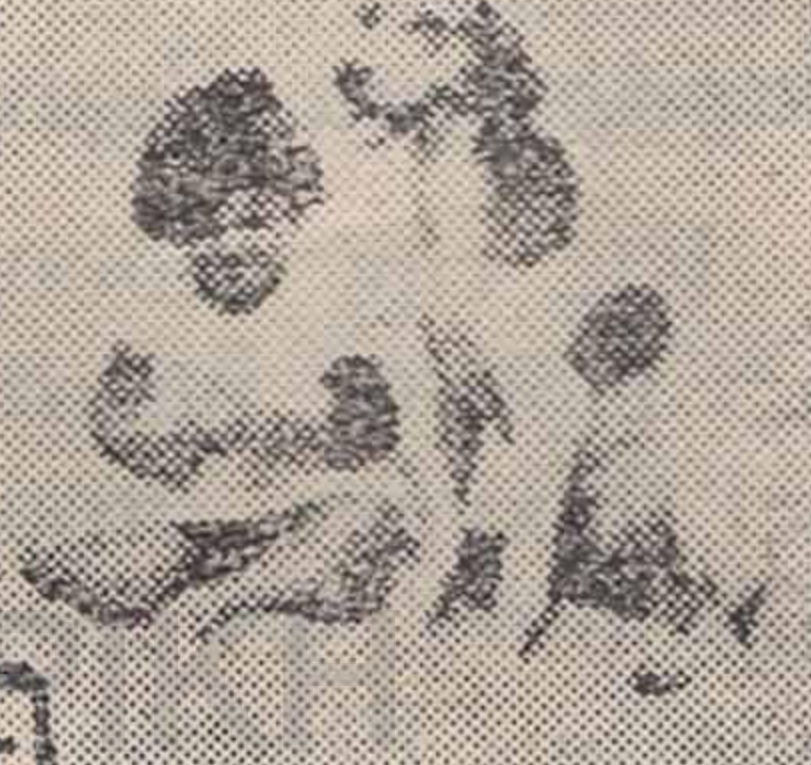
ΜΑΜΑ ΚΑΜΕ ΓΡΗΓΟΡΑ

Η ΜΑΜΑ
ΜΑΣ ΕΜΑΘΕ

ΚΑΙ
ΔΕΝ
ΚΡΥ-
Ο-
ΝΟΥ-
ΜΕ.

ΜΕ ΤΟ
ΠΙΣΤΟ ΜΟΥ
ΦΙΛΟ

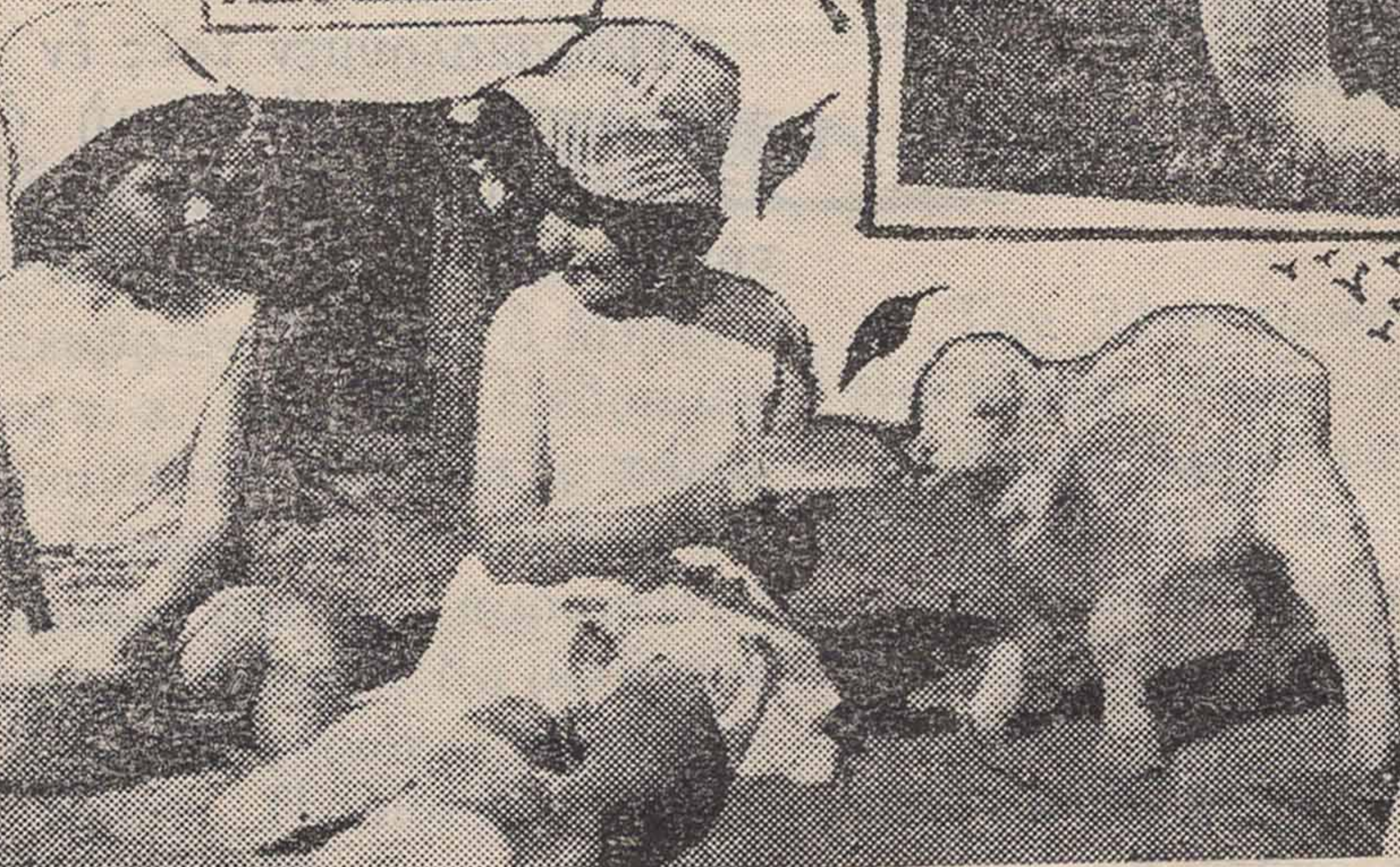
Ο ΠΕΡΚΟΣ

ΠΑΜΕ
ΣΤΟ
ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟ

ΘΑΣΕ ΤΙΝΙΣ
ΑΝ
ΑΛΛΗ
ΦΟΡΑ
ΜΟΥ ΦΑΣ
ΤΟ ΡΙΖΟΓΛΩ

ΚΑΛΕ !!
ΤΟ ΚΑΤΣΙΚΑΚΙ
ΣΟΥ ΠΙΝΕΙ
ΤΟ
ΓΑΛΛΑ

ΚΕΛΑΪΔΩ ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΜΕ
ΦΘΑΝΗ Η ΣΑΪΤΑΣΑΣ

Φ Α Ρ Μ Α Κ Ε Ι Ο Ν
& ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ
ΑΘΑΝ. Γ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ
ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΥ - ΕΙΔΙΚΟΥ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΟΥ
ΜΥΤΙΛΗΝΗ

ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 3 - 33

Ἐπιστημονική ἐκτέλεσις τῶν συνταγῶν.
Ὅλα τὰ ἐγκεκριμένα Σπρσιαλιταί.
Ὅλοι αἱ κλινικαὶ
μικροβιολογικαὶ ἐξετάσεις.

ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΕΡΕΣΟΥ - ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ
ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΥ & ΣΙΑ

Δρομολόγια καθημερινῶς.
Τάξις.

Ἄκρα ἐμπιστοσύνη.

ΕΡΕΣΟΥ
ΕΚΛΕΚΤΑ ΣΥΚΑ ΑΠΟΣΤΕΙΡΩΜΕΝΑ
EXTRA

Μέγα Βραβεῖον ΙΓ'. Διεθνούς
ἐκθέσεως Θεσσαλονίκης

ΑΝΔΡ. & ΔΗΜ. ΚΟΥΚΚΟΥ
ΕΡΕΣΟΣ - ΜΥΤΙΛΗΝΗ

Η ΕΤΑΙΡΙΑ

MESSINAN IMPORTING CO

γνωστοποιεῖ ὅτι ὑπεβίβασε τὰ
κόμιστρα καὶ ἀσφάλιστρα τῶν
δεμάτων ἐκ Μυτιλήνης μέχρι
Ν. Ὑόρκης, τὸ κιλὸν

2.500 ΔΡΑΧ.

Ἐπίσης εὐχαρίστως κοινο-
ποιεῖ εἰς τοὺς κ. κ. ἀποστολεῖς
δεμάτων ὅτι ἡ πρώτη ἀποστολὴ
ἐκ Μυτιλήνης ἔφθασεν εἰς Ν.
Ὑόρκην τὴν 30ὴν Ὀκτωβρίου
ἔ. ἔ. καὶ ἤρχισε ἀμέσως ἡ δια-
νομὴ εἰς τοὺς παραλήπτας.

Ἐκ τοῦ Γραφείου
τῆς ἐν Λέσβῳ Ἀντιπας
Π. καὶ Κ. ΣΠΥΡΙΔΗ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ «ΦΟΙΝΙΞ»
ΑΝΔΡΕΑ Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ

ΜΥΤΙΛΗΝΗ

Τηλέφ. 5 - 46
5 - 55

Καλλιτεχνικαὶ ἐκτυπώσεις
Βιβλιοδετήσεις
Σφραγιδες
Γραφικὴ ὕλη

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ - ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ - ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ - ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

εις την κάτωθι διεύθυνσιν :

Διευθυντήν τοῦ Περιοδικοῦ «ΜΥΤΙΑΗΝΗ»

Οἰκονόμον ΣΥΜΕΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΝ

Ἀρχιερατικὸν Ἐπίτροπον

Ἐρεσσὸν — Λέσβου

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ "ΦΩΝΙΞ"

ΑΝΔΡΕΑ Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ
ΜΥΤΙΑΗΝΗ